

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН
ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2016 оны 12 сарын 02 өдөр

Дугаар 14

Сүхбаатар сум

Үндсэн чиглэл батлах тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1.2-ын "а", 19 дүгээр зүйлийн 19.1, Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5.2, 16 дугаар зүйлийн 16.2 дахь заалтыг тус тус үндэслэн аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Сэлэнгэ аймгийн эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийг хавсралтаар баталсугай.

2.Аймгийн эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлд тусгагдсан бодлогын зорилтуудыг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, аймгийн нийт иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад сурталчлан таниулах, биелэлтийг бүтэн жилээр гаргаж, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд тайлагнахыг аймгийн Засаг дарга /Ш.Оргил/-д даалгасугай.

ДАРГА Г.БЯМБАА

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2016 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн
14 дүгээр тогтоолын хавсралт

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙГ 2017 ОНД
ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ**

№	Д/Д	Үндэслэсэн дунд хугацааны бодлогын баримт бичиг	Арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт		Хүрэх үр дүн	Хэрэгжүүлэх байгууллага
				Одоогийн байдал (Суурь түвшин)	Хүрэх түвшин (2017 оны жилийн эцсийн байдлаар)		
НЭГ. ЭДИЙН ЗАСАГ, САНХҮҮГИЙН БОДЛОГО							
1.1 Хөдөө аж ахуйн бодлого, шинэчлэлийн хүрээнд:							
Цаг уурын өөрчлөлтөд дасан зохицсон цогц, ухаалаг хөдөө аж ахуйг хөгжүүлж эрүүл, аюулгүй хүнсний хангамжийг сайжруулна.							
1	1	АЗДҮАХ-ийн 1.1.1	Сэлэнгэ аймгийг “Эрчимжсэн мал аж ахуй, газар тариаланг хослуулан эрхлэх стратегийн бүс нутаг” болгох Олон Улсын эрдэм шинжилгээ, онол үйлдвэрлэлийн бага хурлыг зохион байгуулж, гарсан шийдвэр зөвлөмжийг холбогдох дээд шатны байгууллагуудад тавьж шийдвэрлүүлэх	2007 онд батлагдсан Сэлэнгэ аймгийн 2008-2021 он хүртэл хөгжүүлэх хөгжлийн хөтөлбөр"-т тусгагдсан.	Бүс нутаг болох үндэслэл, шаардлага шийдвэр гаргагчдад хүрсэн байна.	Олон улсын бага хурлаас гарах шинэлэг санал, санаачлага, зөвлөмжийг төр, олон нийтэд хүргэснээр "Монгол Улсын стратегийн бүс нутаг" болгох зорилт хэрэгжих нөхцөл бүрдсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ
2.	2.		Малын механик өсөлтийг хязгаарлах зорилгоор бусад аймаг, сумаас мал оруулахыг хориглосон шийдвэрийн	2016 онд 9 аймгаас нийтдээ 4 төрлийн 24344 толгой мал шилжиж ирсэн байна.	Малын механик өсөлт хязгаарлагдсан байна.	Малын тоо толгойг механикаар нэмэгдүүлэхгүй байх тогтоолын заалт хэрэгжсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ХХААГ

		хэрэгжилтийг хангах	1992 он хүртэл хөтөлж байсан.	Аймгийн хэмжээнд газар тариалангийн үйл ажиллагаа эрхэлж буй 447 иргэн аж ахуйн нэгжийн 6525 тооны талбайг хамруулна.	Талбайн түүхийн дэвтэртэй болсноор бүртгэлжүүлэлт, сайжирч, хяналт тавих нөхцөл бүрдсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ
3.	АЗДҮАХ-ийн 1.1.2	Тариалангийн талбайн түүхийн дэвтэр хөтөлөлтийг тогтмолжуулж, бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулах	Тариалангийн талбай нэг бүрийн кадастрын зураглалыг сансарын "SPOT" программаар шинэчлэн тогтоож зөрчлийг арилгах	2017 онд нийт талбайн 30 гаруй буюу 2000 орчим талбайг хамруулна.	Тариалангийн талбайн нэг бүрийн хэмжээ тодорхойлогдож, зөрчлүүд арилсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ГХБХБГ, ХХААГ
4.	АЗДҮАХ-ийн 1.1.3	Тариалангийн талбайг хянан баталгаанд бүрэн хамруулж "Хөрсний төлөв байдлын нэгдсэн сан"-тай болох	1989, 2010 оны хөрсний хянан баталгаагаар тогтоогдсон талбайн хэмжээг мөрдөж байгаа.	Шинээр тогтоон мэдээллийн санд талбай нэг бүрээр тусгана.	"Хөрсний төлөв байдлын нэгдсэн сан"-гийн бүрдүүлэлт хийгдэж эхэлсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ГХБХБГ, ХХААГ
6.		Ургамал хамгааллын бодисын зохистой хэрэглээ, тэг элдэншүүлэг, хөрс хамгаалах технологийн сургалт, талбайн өдөрлөгийг бүсчлэн зохион байгуулж, үр нөлөөг нэмэгдүүлэх	2002-2013 онуудад зохион байгуулагдаж байсан.	2 удаагийн сургалтыг Сайхан, Ерөө сумдад зохион байгуулагдаж 400 орчим тариаланчдыг хамруулсан байна.	Тариаланчдын мэдлэг ур чадвар дээшилж, хөрс хамгаалах технологи арга барил эзэмшинэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ
7.	АЗДҮАХ-ийн 1.1.4	Өндөр хүчин чадалтай, олон бүхий үйлдэл дэвшилтэт техникээр хангахад бодлогын дэмжлэг үзүүлэх ажлыг үргэлжлүүлэх	Нийт тариалан эрхлэгч аж ахуйн нэгжийн 42,5 хувь нь техник, тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байгаа.	2017 онд техник тоног төхөөрөмжийн хангалтыг 55 хувьд хүрсэн байна.	Техник хангамжийг нэмэгдүүлснээр аж ахуйн нэгж, иргэдийн ажлын бүтээмж нэмэгдэнэ	Аймаг, сумдын ЗДТГ
		Тариалангийн хөрс	35 га талбайд	Буурцагт ургамлын	Тариалангийн хөрс	Сумдын ЗДТГ, аж

8.	8.	хамгаалах дэвшилтэт арга ажиллагааг газар эзэмшигч, ашиглагчтай байгуулах гэрээнд тусгаж, гүйцэтгэлийг тооцох	буурцагт ургамал тариалж, 98,0 мянган га талбайд сүрлэн хучлага хийсэн.	тарилтыг 50 га-д хүргэж сүрлэн хучлагыг 120,0 мянган га-д хийнэ.	хамгаалах технологи байна.	дэвшилтэт нэвтэрсэн	ахуйн нэгж, иргэд
9.	9.	Тэргүүний тариаланчдыг шалгаруулах үзүүлэлтэнд "Хөрс хамгаалах, сэлгээний тарималыг олшруулах, тэг элдэншүүлгийг нэвтрүүлсэн байдал"-ыг тусган мөрдөх	Шалгаруулах үзүүлэлтэд энэ заалтууд байхгүй.	Тариамал ургамлын төрлийг нэмэгдүүлсэн байдал, бордооны зохистой хэрэглээ зэргийг тус үзүүлэлтэнд хамтатган дүгнэнэ.	Аймаг, сумын тариаланч болох шалгуур үзүүлэлтүүд дэвшилтэт технологи, шаардлагад нийцсэн байна.		Аймаг, сумдын ЗДТГ
10	10	АЗДҮАХ-ийн 1.1.5	Услалтын систем бүхий ашиглалтгүй талбайг хуулийн дагуу хурааж, эзэмшил, ашиглалтыг сайжруулах арга хэмжээг зохион байгуулах	7 иргэний өмчлөлийн 50,2 га, 42 аж ахуйн өмчлөлийн 5841,2 га усалгааны талбай байна.	Услалтын системийн ашиглалтыг одоогийнхоос 25 хувиар нэмэгдүүлнэ.	Услалтын систем бүхий талбайн ашиглалт сайжирсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ
11	11	АЗДҮАХ-ийн 1.1.6	Хүлэмжийн аж ахуйг хөгжүүлэх замаар эрт ургацын ногооны хангамжийг нэмэгдүүлэх	Аймгийн хэмжээнд 343 тооны 36673 метр квадрат бүхий өвлийн болон нарлаг хүлэмж ашиглаж 60 тн эрт ургацын нарийн ногоо хураан авсан.	Иргэд, аж ахуйн нэгжийн хөрөнгөөр шинээр 50 хүлэмж бий болгож, эрт ургацын ногоог 15 хувиар нэмэгдүүлнэ.	Эрт ургацын нарийн ногооны төрөл, хэмжээ нэмэгдэж, экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний хэрэглээ өснө.	Аймаг, сумдын ЗДТГ
12	12	АЗДҮАХ-ийн 1.1.7.	"Сэлэнгэ, хүнсний хөтөлбөрийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	Аймгийн "Хүнсний ногоо" дэд хөтөлбөрийн хэрэгжих хугацаа 2016 онд дуусна.	Хөтөлбөр хэрэгжсэнээр төмс, хүнсний ногооны үйлдвэрлэлийг өмнөх оныхоос 10 хувиар нэмэгдүүлнэ.	Төмс, хүнсний ногооны үйлдвэрлэл нэмэгдэж, борлуулалт сайжирч, иргэдийн ашиг орлого нэмэгдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ
		Мандал суманд	2009 оноос сумдад	5 дугаар сард	Ногоо'дод	зөвлөх	Аймаг, сумдын

13	13	“Ногоочдод технологийн зөвлөгөө үзүүлэх төв”-ийг байгуулна.	“Агропарк”-ийг байгуулж эхэлсэн.	байгуулж ажиллагааг тогтмолжуулсан байна.	үйлчилгээ нөхцлийг бүрдүүлсэн байна.	3ДТГ, Мандал сумын 3ДТГ
14	14	АЗДҮАХ-ийн 1.1.8.	Жимс, жимсгэний талбайг бүртгэлжүүлж, гарал үүслийн гэрчилгээ олгох	771 га талбайд жимс, жимсгэний талбайгаас 250,0 гаруй тн ургац хураан авч байна.	Жимс, жимсгэний ургацын хэмжээ 12 хувиар өсч 280 тн-д хүрсэн байна.	Сумдын 3ДТГ, ХХААГ
15	15	АЗДҮАХ-ийн 1.1.9	Зоорийн аж ахуй эрхлэхийг дэмжиж, төмс, хүнсний ногооны үнийг тогтворжуулах	28,8 мянган тн-ын багтаамжтай 2933 зоорийг ашиглаж байна.	Зоорийг шинэчлэн засварласнаар багтаамжийг 2500 тн-оор нэмэгдүүлсэн байна.	Аймаг, сумдын 3ДТГ
16	16	АЗДҮАХ-ийн 1.1.10	“Ургацын баяр” арга хэмжээг нэгж га-гаас хамгийн өндөр ургац авсан суманд зохион байгуулах	Аймгийн төвд зохион байгуулж байсан.	Тухайн сумын иргэд, хамт олны ажлын арга туршлагыг нийтийн хүртээл болгосон байна.	Аймаг, сумдын 3ДТГ
17	17	АЗДҮАХ-ийн 1.1.12	Сайн малчдын арга туршлагыг залуу малчдад түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх	Улс аймгийн аварга малчны ажлын амжилт, арга барил, туршлагын эмхэтгэл хэвлүүлсэн.	Малчдад гарын зөвлөмж авлага, зөвлөмж ашиглуулснаар харилцан туршлага судалж мал маллах арга ухаан сайжирсан байна.	Аймаг, сумдын 3ДТГ
18	18	АЗДҮАХ-ийн 1.1.16	“Эрчимжсэн үхрийн аж ахуй” хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх	2015 оны жилийн эцсээр 205,0 мянган толгой үхэр сүрэг тоологдсон.	Үхэр сүргийн тоо 5,5 хувиар нэмэгдсэн байна.	Аймаг, сумдын 3ДТГ
19	19	АЗДҮАХ-ийн 1.1.14	Аймаг, сумын өвс, тэжээлийн аюулгүй нөөцийг шинэчлэн бүрдүүлэх	2016 онд 200 тн хадлан, 60 тн үйлдвэрийн тэжээлээр нөөцийг бүрдүүлсэн.	Төлөвлөгдсөн өвс, тэжээлийн нөөцийг 100 хувь бүрдүүлсэн байна.	Аймаг, сумдын 3ДТГ

20	20	АЗДҮАХ-ийн 1.1.15	Бэлчээрийн төлөв байдлыг тогтоон, судалгааг мэргэжлийн байгууллагатай хамтран зохион байгуулах	Бэлчээрийн төлөв байдлыг хязгаарлагдмал хүрээнд тогтоож байсан.	Бэлчээрийн талбайн хэмжээг тодорхойлсноор ургамлын бүтэц, нөхөн сэргээгдэх хугацаа, цаашид сайжруулах арга хэмжээ зэргийг тодорхой болгосон байна.	Бэлчээрийг ашиглах, сайжруулах нөхцлийг бүрдүүлсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ
21	21	АЗДҮАХ-ийн 1.1.17.	Сумын мал эмнэлэг, үржлийн нэгжийг зохиомол хээлтүүлэгч багач хэрэгслээр хангах, мэргэжилтний чадавхийг сайжруулах	Сүхбаатар, Цагааннуур, Ерөө, Баянгол, Мандал, Сайхан, Орхон нийт 7 суманд зохиомол хээлтүүлгийн цэг ажиллаж байна	Шинээр Алтанбулаг, Хүдэр, Жавхлант, Сант, Баруунбүрэн, Түшиг, Шаамар, Зүүнбүрэн, Орхонтуул нийт 9 суманд зохиомол хээлтүүлгийн цэг байгуулж техник хэрэгслээр хангасан байна.	Үржлийн ажил, үйлчилгээний чанар, хүртээмж сайжирна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ХХААГ
22	22	АЗДҮАХ-ийн 1.1.22.	Гахай, шувуу, зөгийн аж ахуй эрхлэгчдийг бодлогоор дэмжих	Энэ чиглэлээр аж ахуй эрхэлдэг 1082 аж ахуйн нэгж, иргэд байна.	Гахай, шувуу, зөгийн аж ахуй эрхэлж буй иргэн, аж ахуйн нэгжид мал эмнэлэгийн тогтмол үйлчилгээг тогтмол үзүүлж, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн заавар зөвлөмжөөр хангаж, тус аж ахуй эрхлэгчдийн тоог өмнөх оньхоос 10 хувиар өсгөнө.	Гахай, шувуу, зөгийн аж ахуйн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн тоо хэмжээ нэмэгдэж, иргэд, аж ахуйн нэгжийн орлого өснө.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ХХААГ

23	23	АЗДҮАХ-ийн 1.1.19.	Лабораторийн ISO: 17025 Олон Улсын стандартын шаардлагыг ханган, мал, махыг экспортод гаргах боломжийг бүрдүүлэх	2008 оноос хойш мал, махыг экспортод гаргаагүй.	ISO-17025 стандартын шаардлагын дагуу оношилгоо, хийдэг шинжилгээ бүхий чадавх лабораторитой болсон байна.	Чанар, стандарт хангасан мал, мах бүтээгдэхүүнийг экспортод гаргах нөхцөл бүрдсэн байна.	Аймгийн ЗДТГ, ХХААГ
1.2 Байгаль орчны бодлого							
Байгалийн унаган төрх, тэнцвэрт байдлыг хадгалж, зохистой ашиглах, нөхөн сэргэх боломжийг бүрдүүлэн, байгалийн нөөц баялгийг эдийн засгийн өсөлт, нийгмийн тогтвортой хөгжлийн үндэс болгоно.							
24	1	АЗДҮАХ-ийн 1.2.1	Ойн нөхөрлөл, мэргэжлийн байгууллагуудын менежментийн гэрээний хэрэгжилт үр дүнг багийн иргэдийн нийтийн хурлаар олон хэлэлцүүлэн олон нийтэд ил тод байлгах арга хэмжээг зохион байгуулах	Ойн санг гэрээгээр эзэмшигч 176 нөхөрлөл үйл ажиллагаа эрхэлж байна.	Ойн нөхөрлөл, мэргэжлийн байгууллагуудын менежментийн гэрээний хэрэгжилт үр дүнг багийн иргэдийн нийтийн хурлаар хэлэлцүүлж, үр дүнг тооцох ажил тогтмолжсон байна.	Зөрчил, дутагдлыг арилган, олон нийтэд ил тод мэдээллэж ажиллана.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ
25	2		Ойг хортон шавьжаас хамгаалах, хортон шавьжийн тархалтын судалгааг ой бүхий 9 суманд явуулж, Мандал, Цагааннуур, Ерөө, Баруунбүрэн, Цагааннуур, Сант сумдад хортонтой тэмцэх ажлыг зохион байгуулах	2016 онд Цагааннуур суманд 400 га, Мандал суманд 1488 га-д хөнөөлт шавьжтай тэмцэх ажил хийгдсэн.	Ойн хортон шавьжтай тэмцэх ажлыг нэр бүхий сумдын 12000 га-д мэргэжлийн байгууллагаар хийж чанартай гүйцэтгүүлнэ.	Хөнөөлт шавьжид нэрвэгдсэн талбайн хэмжээ багасан, тархалт буурч, модны таваарлаг чанарт сайнаар нөлөөлнө.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ, сум дундын ойн анги болон мэргэжлийн байгууллагууд
26	3		Сумдын ажилгүй иргэдийг ойд цэвэрлэгээ хийлгэх замаар хямд үнэтэй түлээний модоор	Ойн санг гэрээгээр эзэмшиж буй нөхөрлөл, аж ахуйн иргэдийг модоор	Сумдад ойн санг гэрээгээр эзэмшиж буй нөхөрлөл, аж ахуйн нэгжүүдтэй гэрээ байгуулан	Иргэдийг түр ажлын байр, хямд түлээний модоор хангана.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ

		хангах ажлыг зохион байгуулах	хангаж байна.	ажилгүй иргэдийг ойд цэвэрлэгээ хийлгэх замаар түр ажлын байраар хангаж, иргэдэд зах зээлийн үнээс хямдаар борлуулсан байна.		
27	4	Ойн санг гэрээгээр эзэмшигч нөхөрлөлүүд, ойн мэргэжлийн байгууллагуудаар 2000 га талбайд ойжуулалтын ажлыг хийж гүйцэтгүүлэх	Сүүлийн жилүүдэд дунджаар жилд 1800 га-д ойжуулалтын ажил хийсэн.	Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал болон мод бэлтгэсэн аж ахуйн нэгж, нөхөрлөлүүдийн хөрөнгөөр 2000 га-д хийж гүйцэтгүүлсэн байна.	Ойжуулсан талбайн хэмжээ 2000 га-аар нэмэгдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ, сум дундын ойн анги, ойн санг гэрээгээр эзэмшигч нөхөрлөлүүд
28	5	Байгаль орчны бохирдол, хог хаягдлын талаарх иргэдийн ухамсар, сэтгэлгээг сайжруулах зорилгоор цэцэрлэг, сургуулийн сургалтын хөтөлбөрт оруулан, насанд хүрэгчдийн дунд сургалт, хэлэлцүүлэг, ярилцлагыг байгаль орчны чиглэлийн төрийн байгууллага, төсөл хөтөлбөрүүдтэй хамтран үе шаттай зохион байгуулах	Байгаль орчны бохирдол, хог хаягдлын талаар цэцэрлэг, сургуулийн хөтөлбөрт тусгагдаагүй.	Хог хаягдлын талаарх иргэдийн ухамсар, сэтгэлгээг сайжруулах зорилгоор экологийн сургалтыг тогтмол зохион байгуулж, гарын авлага хангасан байна.	Сургууль, цэцэрлэгийн сургалтын хөтөлбөрт оруулснаар байгаль орчны бохирдол, хог хаягдлын талаарх бүх нийтийн ойлголт сайжирч, хүүхэд залуучууд, иргэдийн ухамсар дээшилнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ, ЕБС, цэцэрлэгүүд
29	6.	АЗДҮАХ-ийн 1.2.2	Аймгийн хэмжээнд шаардлага хангасан хог хаягдлын 25	Хог хаягдлыг устгах цэг, түр цэгийн байршлыг тогтоож,	Хог хаягдлын менежментийг сайжруулах нөхцөл бүрдэж, агаарын	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ

		байршил, тогтоон тохижуулах, хашаажуулах арга хэмжээ авах	төвлөрсөн цэг, Сүхбаатар суманд 24 түр цэг байршиж байна. Эдгээр хог хаягдлын цэг нь 14 сумын 64.1 га талбайг эзэлж байгаа бөгөөд 16 хог хаягдлын цэгийг хашаажуулсан байна.	хашаажуулах, тохижуулах ажил үе шаттай хийгдсэн байна.	бохирдол багасна.	
30	7. АЗДУАХ-ийн 1.2.3	"Ногоон Сэлэнгэ" аян, хөдөлгөөнийг өрнүүлж, төв суурин газрын тохижилт, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх	"Ногоон-Сэлэнгэ" хөдөлгөөний хүрээнд 1502 аж ахуйн нэгж, 38288 иргэн, 135200 ширхэг мод, бут, сөөг тарьж ургуулан хамгаалалтанд аваад байна.	Ногоон байгууламжийн талбайн хэмжээ 20 хувиар нэмэгдсэн байна.	Иргэдийн ая тухтай амьдрах орчин, нөхцөл бүрдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ
31	8. АЗДУАХ-ийн 1.2.4	Зарим сумдад булаг, шандны эхийг хамгаалж ундаргыг сэргээх арга хэмжээг авах	"Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал"-аар 2 булгийн эхийг тохижуулсан.	Сумдын судалгааг үндэслэн 5 булгийн эхийг хашаажуулна.	Булаг шанд хамгаалагдан усны ундарга сайжирна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ
32	9. АЗДУАХ-ийн 1.2.5	Уул уурхайн олборлолт явуулж буй сум бүрт "Иргэний хяналтын зөвлөл" байгуулж 2-оос доошгүй аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалтыг зохион байгуулах	103,6 га-д техникийн, 26,3 га-д биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн.	"Иргэний хяналтын зөвлөл"-ийг сум бүрт байгуулснаар байнгын, явцын хяналт хийдэг тогтолцоонд шилжсэн байна.	Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн хэмжээ нэмэгдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, МХГ БОАЖГ
33	10. АЗДУАХ-ийн	Сумдын газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуйн иргэдийн	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын ашиглалт, хайгуулын	Газрыг давхардуулан олгохгүй байх нөхцөл бүрдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ГХБХБГ

	1.2.6	Түгэмэл тархацтай ашигт малтмал болон уул уурхайн ашиглалт, хайгуулын зориулалттай газрын ашиглалтыг тусгаж баталгаажуулах	талбай сумдын газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд огт тусгагдаагүй байна.	зориулалттай тусгай зөвшөөрөл бүхий газрыг аймгийн нэгдсэн кадастрын мэдээллийн санд бүртгэх ажил тогтмолжсон байна.	зориулалттай тусгай зөвшөөрөл бүхий газрыг аймгийн нэгдсэн кадастрын мэдээллийн санд бүртгэх ажил тогтмолжсон байна.		
34	11.	“Бичил уурхай эрхлэгчдийн талаар баримтлах” чиглэлийг боловсруулан, хэрэгжүүлэх	“Сүрлэг Мандал” хоршоо, “Орхонтуулын хишиг” нөхөрлөл бичил уурхайн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа.	“Бичил уурхай эрхлэгчдийн талаар баримтлах” чиглэлийг боловсруулан хэрэгжилтийг ханган ажиллана.	Бичил уурхай эрхлэгчдийн үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлж, тэдэнд үзүүлэх нийгмийн суурь үйлчилгээ сайжирсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ	
35	12.	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчидтэй орон нутгийн удирдлагууд нийгмийн хариуцлагын гэрээ байгуулж ажиллах.	МУЗГ-ын 2016 оны 179 дүгээр тогтоолоор хамтран ажиллах гэрээний загвар батлагдсан.	Эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор хөрөнгө оруулалт, бүтээн байгуулалтын ажил хийж, ажлын байр бий болгоно.	Орон нутгийн хөгжилд бодитой ахиц, дэвшил гарч иргэдийн амьжиргаа сайжирна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ	
36	13.	Аймгийн хэмжээнд тогтоосон агнуурын бүс нутгийг иргэн, аж ахуйн нэгж, ахуйн байгууллагад гэрээгээр эзэмшүүлэх	Алтанбулаг суманд “Ивцэг-Ой” ББН-д агнуурын бүс нутгийг гэрээгээр эзэмшүүлсэн.	Агнуурын бүс нутгийг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад гэрээгээр эзэмшүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Ан амьтныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, эдийн засгийн үр өгөөжийг дээшлүүлнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ	
37	14.	Аймгийн хэмжээнд тогтоосон агнуурын бүс нутгийг иргэн, аж ахуйн нэгж, ахуйн байгууллагад гэрээгээр эзэмшүүлэх	Аймгийн хэмжээнд агнуурын бүс нутгийг иргэн, аж ахуйн нэгж, ахуйн байгууллагад гэрээгээр эзэмшүүлсэн.	Агнуурын бүс нутгийг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад гэрээгээр эзэмшүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Иргэд аж ахуйн нэгж мэдээллийг цахимаар авах нөхцөл бүрдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ	
		Эмийн ба хүнсний ургамлыг	“Байгалийн ургамлын төлбөрийн хэмжээг	Эмийн ба хүнсний ургамлыг	Ургамлыг хууль бусаар түүх, ашиглах явдлыг	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ	

38	15.		зөвшөөрөлгүй түүх, ашиглах явдалтай тэмцэх ажлыг сайжруулж, оновчтой хураамжийг бий болгох	2016 оны 11 дүгээр шинэчлэн тогтоосон.	зөвшөөрөлгүй түүх, ашиглах явдалтай тэмцэх ажлыг сайжирч, орлого тодорхой хэмжээгээр нэмэгдэнэ.	таслан зогсооно.	БОАЖГ
39	16.	АЗДҮАХ-ийн 1.2.12	Газар өмчлөлийн талаарх иргэдийн мэдлэг, мэдээллийг сайжруулж, Selenge.gazag.gov.mn цахим хуудсыг баяжуулж, иргэдийн санал хүсэлтийг цахим хэлбэрээр хүлээн авах.	-	Газрын тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийн талаар сургалт, сурталчилгааг зохион байгуулан иргэдийн мэдлэг, чадварыг дээшлүүлнэ.	Газар өмчлөх, ашиглах, эзэмших талаар гарсан иргэдийн санал, өргөдөл, гомдол багасч хуулийн дагуу шийдвэрлэгдэнэ.	ГХБХБГ
40	17.	АЗДҮАХ-ийн 1.2.13	Газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах дуудлага худалдааг нийтэд ил тод цахим хэлбэрээр явуулах	Газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах дуудлага худалдааг цахимаар явуулдаггүй.	Иргэдэд мэдээ мэдээллийг тухай бүр авах боломжийг бүрдүүлж дуудлага худалдааг цахимаар зохион байгуулах үйл ажиллагаа тогтмолжсон байна.	Иргэдийн санал, өргөдөл, гомдол багассан байна.	ГХБХБГ
41	18.	АЗДҮАХ-ийн 1.2.14	"Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх хөтөлбөр"-ийг шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	Аймгийн ИТХ-ын 2009 оны 90 дүгээр тогтоолоор "Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх хөтөлбөр" батлагдсан боловч цаг үеийн байдлаас нэмэлт өөрчлөлт орох шаардлага бий болсон.	"Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх" хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулан батлуулж хэрэгжүүлнэ.	Аялал жуулчлал хөгжин, аймаг, орон нутгаа сурталчлан, иргэд, аж ахуй нэгжийн ашиг орлого нэмэгдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ
			Түүхийн өв, соёл, үнэт зүйлс, байгалийн	2011 онд аймгийн байгалийн үзэсгэлэнт	Аялал жуулчлалын сүлжээг шинэчлэн	Гадаад, дотоодын жуулчдын тоо нэмэгдэж,	Аймаг, сумдын ЗДТГ,

42	19.	АЗДҮАХ-ийн 1.2.16	цогцолборт үзэсгэлэнт газруудыг хамарсан аялал жуулчлалын үйлчилгээг шинэчлэн боловсруулж, нэгдсэн зураглалтай болж, аялал жуулчлалын мэдээллийн сан бий болгох	газар, амралт жуулчны газруудын байршлыг харуулсан "Аялал жуулчлалын газрын зураг"-ийг хэвлүүлсэн.	зураглал, маршрут, байршлыг тогтоож, иргэдэд мэдээллийг хүртээмжтэй хүргэнэ.	аймгаа сурталчлах ажил сайжирсан байна.	БОАЖГ
43	20.		"Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох стратеги төлөвлөгөө" боловсруулан батлуулж хэрэгжилтийг зохион байгуулах		"Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох стратеги төлөвлөгөө" боловсруулан хэрэгжилтийг ханган ажиллана.	Байгальд халтай сөрөг нөлөөлөл багассан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БОАЖГ, УЦУОША
44	21.	АЗДҮАХ-ийн 1.2.17	Цаг агаарт зориудаар нөлөөлж, хур тунадас нэмэгдүүлэн газар тариалан эрхлэгчдэд таатай орчин нөхцлийг бүрдүүлэх	2016 онд 56 удаа хээрийн ажиллагаа явуулж олон жилийн дунджаас 32 хувиар ахиу хур тунадас орсон.	Шаардлагатай тохиолдолд цаг агаарт зориудаар нөлөөлж, хур тунадасны хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	Авах ургацын хэмжээ нэмэгдсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, УЦУОША
45	22	АЗДҮАХ-ийн 1.2.18	Цөлжилт ихээр явагдаж буй сумдад судалгаа хийж цөлжилттэй тэмцэх ажлыг эрчимжүүлж ажиллах	Аймгийн ИТХ-н 2009 оны 19 тогтоолоор "Цөлжилттэй тэмцэх ажлыг эрчимжүүлэх" хөтөлбөр батлагдсан.	Цөлжилт, элсний нүүлт явагдсан газруудад хамгаалалтын зурвас байгуулсан байна.	Цөлжилтийн тархах хүрээг сааруулсан байна.	Аймгийн ЗДТГ, БОАЖГ,
Сум бүр үйлдвэрлэгч байж, хэрэглэгчдийн эрэлт, хэрэгцээнд нийцүүлэн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулан, бүтээгдэхүүний тоо хэмжээг нэмэгдүүлнэ.							
46	1	АЗДҮАХ-ийн 1.3.1	Сүхбаатар суманд сүү, сүүн бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэр байгуулах		Иргэдийн хэрэгцээ шаардлага хангасан сүү, сүүн бүтээгдэхүүний боловсруулах	Иргэд чанартай, баталгаатай сүү, сүүн бүтээгдэхүүн хэрэглэх боломж бүрдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ

47	2	АЗДҮАХ-ийн 1.3.2	“Сэлэнгийн брэнд” аймгийн хөтөлбөрийг боловсруулан, хэрэгжүүлж, “Сэлэнгэд үйлдвэрлэв” үзэсгэлэн худалдаа зохион байгуулах	Аймгийн ИТХ-ын 2007 оны 84 тогтоолоор Өрхийн аж ахуйг “брэнд” үйлчилгээ болгох тухай тогтоол батлагдаж байсан.	Сум бүр “брэнд” бүтээгдэхүүнээ тодорхойлж үндэсний хэмжээнд сурталчилан таниулж, гадаад, дотоодын үзэсгэлэн худалдаанд оролцоно.	Гadaад, дотоодын зах зээлд худалдан борлуулах боломж бүрдэж, иргэдийн ашиг орлого нэмэгдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ХХААГ
48	3	АЗДҮАХ-ийн 1.3.3	Байгалийн гаралтай жимс жимсгэнэ боловсруулах цех байгуулах иргэд, аж ахуйн нэгжид мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх		Хүдэр, Түшиг, Хушаат сумдад жимс жимсгэнэ цех боловсруулах үйл байгуулж ажиллагааг тогтмолжуулна.	Ажлын байр бий болж, иргэдийн ашиг орлого нэмэгдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ ХХААГ
49	4		Улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ гүйцэтгэж байгаа аж ахуйн нэгжид аймаг, орон нутагт үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүнийг худалдан авах уриалга гарган, хэрэгжүүлэн ажиллах	МУЗГ-ын 2015 оны 336 тоот тогтоолоор "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах" барааны жагсаалт батлан гаргасан.	Аймаг орон нутагтаа үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнийг худалдан авах уриалга хүргүүлэн, тогтоол хэрэгжсэн байна.	Тухайн орон нутагт үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүний борлуулалт нэмэгдэж иргэд, аж ахуйн нэгжийн ашиг орлого нэмэгдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ
50	5	АЗДҮАХ-ийн 1.3.8	Аймаг орон нутгийн онцлогийг харуулсан бэлэг дурсгалын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх аж ахуй нэгж иргэдийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг		Нум сум болон гар урлал, аймгийн үзэсгэлэнт ба түүх соёлын дурсгалт газруудын зургийг фото болон уран зураг хэлбэрээр	Аймгийн онцлогийг харуулсан бэлэг дурсгалын бүтээгдэхүүний нэр төрөл, тоо хэмжээ нэмэгдсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ

		үзүүлэх		хийж худалдаанд гаргана.			
51	6	АЗДҮАХ-ийн 1.3.9	Худалдаа, үйлчилгээ эрхлэгч иргэн, аж ахуйн нэгжид соёл, стандарт, эрх үүргийн тухай мэдлэг, мэргэжил олгох сургалтуудыг сертификат олгох эрх бүхий байгууллагатай хамтран зохион байгуулах.	Худалдагч-касс, талх-нарийн боовны сургалтанд 70 иргэн, гагнуурчны сургалтанд 10 иргэн хамрагдсан байна.	Мэргэжил олгох сургалтанд хамрагдах иргэдийг өмнөх оныхоос 5 хувиар нэмэгдүүлнэ.	Худалдаа үйлчилгээний салбар мэргэжлийн ажиллагсдаар хангагдсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ ХХҮХ СХЗХ
52	7		Ур чадвараа дээшлүүлэх, харилцан туршлага солилцох, уралдаан тэмцээнийг зохион байгуулах	Бүсийн болон Улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд 3 үсчин, гоо сайханч оролцож, 1 үсчин мэргэжлийн зэрэг ахиулсан.	Зэрэглэл өндөртэй үсчин, гоо сайханчдын тоог нэмэгдүүлнэ.	Үсчин, гоо сайханчдын ур чадвар дээшилнэ.	
53	8	ХХААГ	Сум хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтийг сайжруулах	Сум хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлт 50 хувьтай байгаа	Зээлийн эргэн төлөлтийг 70 хувьд хүргэнэ	Сум хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлт сайжирч, иргэд аж ахуйн нэгжид олгох зээлийн хэмжээ нэмэгдсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ХХААГ
54	9	ХХААГ	Аймгийн хаврын хэрэгцээнд зориулан нөөцийн махыг гаргаж, худалдаанд иргэдийг хямд үнэтэй махаар хангах	5,1 тн үхрийн мах, 3,2 тн хонины мах, 2 тн ямааны махыг 50 сая төгрөгөөр бэлтгэсэн.	Нөөцийн махыг бэлтгэлийг 3,5-5 хувиар нэмэгдүүлнэ.	Иргэдийг хямд үнэтэй махаар хангасан байна.	Аймгийн ЗДТГ, ХХААГ
55	10	ХХААГ	“Сэлэнгэд үйлдвэрлэв” үзэсгэлэн худалдаа, “Сэлэнгийн ногоон өдрүүд” брэнд бүтээгдэхүүнийг сурталчлах арга хэмжээг нийслэл болон зарим	17 сумын 360 аж ахуйн нэгж, иргэдийн 160 нэрийн төрлийн бүтээгдэхүүнээр оролцож, 42,3 сая төгрөгний борлуулалт хийсэн.	Өмнөх оныхоос 50 аж ахуйн нэгж, иргэд 10 нэр төрлөөр нэмэгдэж, борлуулалтын орлого 10 хувиар нэмэгдсэн байна.	2-оос доошгүй үзэсгэлэн худалдааг зохион байгуулж, бүтээгдэхүүн зах зээл, үйлчилгээг таниулах, сурталчилах нөхцөл бүрдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ХХААГ

			аймгуудад байгуулах, оролцуулах хэмжээ авах.					
1.4 Хөрөнгө оруулалт, дэд бүтцийн бодлого, шинэчлэлийн хүрээнд								
Хүн амыг эрүүл орчинд, ая тухтай амьдрах нөхцлийг тогтвортой сайжруулна								
56	1	АЗДҮАХ-ийн 1.4.2	Сүхбаатар суманд баригдаж буй “Сэлэнгэ” хотхоны эхний ээлжийн орон сууцнуудыг ашиглалтанд оруулах	“Сэлэнгэ” хотхоны 6 айлын орон сууц 80 хувьтай байна.	Тус хотхоны 10 айлын амины орон сууцыг ашиглалтанд оруулна.	Иргэд шаардлага хангасан орон сууцаар хангагдаж, ая тухтай амьдрах орчин бүрдсэн байна.	АЗДТГ, ГХБХБГ	
57	2	АЗДҮАХ-ийн 1.4.4	Аймгийн төвд баригдах 50 МВт-ын хүчин чадалтай дулааны цахилгаан станцын техник эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулж, барилга угсралтын ажлыг эхлүүлэх	БНХАУ-ын “Жин-Хуа групп” ХХК-тай станц барих талаар харилцан ойлголцлын санамж бичиг байгуулсан. Эрчим хүчний яамны ажлын хэсэг ирж станц барих газрын байршлыг урьдчилсан байдлаар тогтоосон.	Дулааны цахилгаан станц барих гэрээг байгуулж барилга угсралтын ажлыг эхлүүлнэ.	Цахилгаан, дулаан хангамжийн чанар хүртээмж дээшлэн, Сүхбаатар сумын айл өрх, аж ахуйн нэгж байгууллагыг жилийн туршид хэрэглээний халуун усаар хангах нөхцөл бүрдэнэ.	Аймгийн ЗДТГ, “ГХБХБГ”, “Сэлэнгэ энерго” ОНӨААТҮГ, “ДСЦТС” ХК	
58	3		Сүхбаатар сумын 7 дугаар багийн нийтийн орон сууцанд амьдарч буй айл өрхийг зуны улиралд хэрэглээний	Төмөр замын байруудыг зуны улиралд хэрэглээний халуун усаар хангаж буй зуух нь	7 дугаар багийн нийтийн орон сууцны айл өрхүүд хэрэглээний халуун усаар хангагдсан	Эрүүл ахуйн орчин нөхцөл сайжирч, иргэдэд эдийн засгийн хэмнэлт бий болно.	АЗДТГ, “ГХБХБГ”, “Сэлэнгэ энерго” ОНӨААТҮГ	

		халуун усаар хангах	ашиглалтын хугацаа дуусч, хэрэглээнээс гарсан.	байна		
59	4	АЗДУАХ-ийн 1.4.7	Дулааны станцын зууханд цахилгаан шүүлтүүр тавих талаар зэргэлдээ орны туршлагыг судлах	Дулааны станцад тохирох цахилгаан шүүлтүүрийн хүчин чадал маркийг тогтоосон байна.	Аймгийн төвийн дулааны станцын зууханд цахилгаан шүүлтүүр тавих нөхцөл бүрдэнэ.	АЗДТГ, ГХБХБГ
60	5	АЗДУАХ-ийн 1.4.11	Сумдын төв, ачаалал ихтэй замуудыг хатуу хучилттай болгож, хурд сааруулагч, тэмдэг тэмдэглэгээ, зам засварын ажлыг хийх	2016 онд замын сангийн хөрөнгө оруулалтаар "Сэлэнгэ бүсийн зам", Сүхбаатар сумын дотор авто замын нөхөөс, зогсоол, хайрган хучилттай замыг ажлуудыг хийж гүйцэтгүүлсэн.	2017 онд замын сангийн 513.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар шаардлагатай газруудад зам засвар, тэмдэг тэмдэглэгээний ажлыг хийнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ ГХБХБГ "Сэлэнгэ барилга захиалагч" ОНӨААТҮГ
61	6	АЗДУАХ-ийн 1.4.14	"Манай гудамж-Миний гэр" хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлж, "Шилдэг гудамж" аяныг өрнүүлэн, шалгарсан айл өрхийг урамшуулах	Айл өрхүүд зөвшөөрөлгүйгээр хашаагаа сунгасан, эмх цэгцгүй гудамжтай.	Гудамж, талбайг нэг шугаманд оруулан өнгө үзэмжийг сайжруулан, хаягжуулах тохижуулах, ажил иргэдийн оролцоотойгоор хийгдсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ГХБХБГ
62	7	АЗДУАХ-ийн 1.4.15	Цахим худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулах сургалтанд мэргэжилтнүүдийг "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг хэрэгжүүлэх суурь	Аймгаас зохион байгуулж буй тендер шалгаруулалт цахим хэлбэрт бүрэн шилжсэн боловч сумдаас зарлаж буй тендерүүд цахим хэлбэрт бүрэн шилжээгүй байна. 2013 онд сургалтанд	Сумдын худалдан авах ажиллагаа цахим хэлбэрт бүрэн шилжиж, Худалдан авах ажиллагааны комисст оролцох болон хөндлөнгийн хяналт тавих эрхтэй төрийн болон төрийн бус байгууллага,	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Орон нутгийн өмчийн газар,

		мэдлэг олгох” сургалтанд төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэдийг хамруулах	хамрагдсан иргэдийн сертификатын хүчинтэй хугацаа дууссан.	иргэдийн тоо нэмэгдсэн байна.			
63	8	АЗДҮАХ-ийн 1.4.16	Сүхбаатар нийтийн тээврийн ажиллагааг сайжруулж, үйлчилгээний автобусын тоог нэмэгдүүлэх	Нийтийн тээврийн 2 автобус нь ашиглалтын хугацаа дуусч, элэгдэл эвдрэлд орсон.	Нийтийн тээвэрт мөрдөгдөж буй стандартад нийцсэн автобустай болсон байна.	Иргэд нийтийн тээвэрээр аюулгүй, шуурхай зорчих нөхцөл бүрдэнэ.	Аймгийн ЗДТГ, “Сэлэнгэ үйлчилгээ” ОНӨААТҮГ
64	9	АЗДҮАХ-ийн 1.4.17	Шаамар сумын Дулаанхаан тосгон 4 замын хяналтын цэг дээрх хураамжийг Сэлэнгэ дугаартай авто машиныг чөлөөлөх	Тээврийн хэрэгслийн суудлын тоо, тэнхлэг, бодит жингээс хамгааруулан 1.0-10.0 мянга төгрөгийн хураамж авч байна.	Сэлэнгэ дугаартай тээврийн хэрэгслээс авто зам ашигласны хураамж авахгүй байх талаар дээд холбогдох байгууллагуудад санал хүргүүлж хуулийн дагуу шийдвэрлүүлнэ.	Иргэдээс давхардуулан хураамж авах явдал зогсож, иргэдэд эдийн засгийн хэмнэлт бий болно.	Аймгийн ЗДТГ
65	10		Мандал сумын Түнхэл тосгонд галт тэрэгний түр зогсолтыг Төмөр замын удирдах газарт уламжлан, шийдвэрлүүлэх	Мандал сумын тосгонд шөнийн галт тэрэг зогсдоггүйгээс иргэдэд хүндрэлтэй байна.	Түр зогсолт хийх талаар “УБТЗ” ХНН болон холбогдох дээд байгууллагуудад санал хүргүүлж шийдвэрлүүлнэ.	Иргэдийн эдийн засагт хэмнэлт гарна.	Аймгийн ЗДТГ
1.5 Санхүү, төсвийн бодлого							
Төсвийн төлөвлөлт, зарцуулалт, орон нутгийн хөгжлийн сан, хөрөнгө оруулалтыг оновчтой болгон, төсвийн сахилга бат, шилэн дансны хяналт, ил тод байдлыг эрхэмлэж, иргэдийн үнэт цаасны зах зээлийн талаарх мэдлэгийг дээшлүүлнэ.							
66	1	АЗДҮАХ-ийн 1.5.1	Улсын болон аймгийн төсвийн орлогын бүрдэлт, төсөв, орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, хөгжлийн	Шилэн дансны цахим хуудсанд 11 төрлийн мэдээлэл, аймгийн вэб сайт болон ил тод байдлын самбарт 10	Аймгийн цахим хуудас болон ил тод байдлын самбарт мэдээллийг ил тод, бүрэн мэдээллэдэг	Төсвийн ил тод байдал хангагдан мэдээллийн хүртээмж дээшилнэ.	Аймгийн ЗДТГ, төр, төсвийн байгууллагууд

		сангийн төлөвлөлт, гүйцэтгэлийн тайланг сар бүр Шилэн дансны цахим хуудас, аймгийн вэб сайтанд байршуулж, төсвийн ил тод байдлыг хангах	мэдээлэл байршуулж байна.	болно.		
67	2	Төсөв болон хөрөнгө оруулалтын орон тооны бус судалгаа шинжилгээний мэргэжлийн багийн үйл ажиллагааны журмыг боловсруулан аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэх	Хөрөнгө оруулалтын үр ашгийг тооцоолохгүйгээр төсөвт тусгаж байгаа нь төсвийн хөрөнгө үр ашиггүй зарцуулагдах магадлалтай байна.	Төсөв болон хөрөнгө оруулалтын орон тооны бус судалгаа шинжилгээний мэргэжлийн баг байгуулан, үйл ажиллагааны журмыг боловсруулсан байна.	Орон нутгийн болон, орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтын үр ашиг дээшилнэ.	Аймгийн ЗДТГазар
68	3	Аймгийн хэмжээнд үл хөдлөх хөрөнгө, бууны тооллого, хөрөнгийн дахин үнэлгээг хийх, бүртгэлгүй татвар ногдох орлого, зүйлийг илрүүлэх	Үл хөдлөх хөрөнгө болон бууны албан татварын орлого 803403.1 мян.төг байна.	865390.0 мян.төг болгон үл хөдлөх хөрөнгө болон бууны албан татварын орлогыг нэмэгдүүлнэ.	Татвар төлөгчийн суурь өргөжин татварын орлого нэмэгдэнэ.	Татварын хэлтэс
69	4	Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын баримт хэвлэх тоог нэмэгдүүлж, худалдаа, үйлчилгээ эрхлэгч болон үйлчлүүлэгч нарт зориулсан сургалтыг зохион байгуулж, гарын авлагаар хангах, нэмэгдсэн	НӨАТ төлөгч 100 хувь, суутган төлөгч бус 65 хувь, баримт хэвлэх цэг 725 байна.	НӨАТ төлөгчийг 100 хувь, суутган төлөгч бус татвар төлөгчийг 80 хувь хамруулж, баримт хэвлэх цэг 1300 болгож, сургалтанд 7650 орчим худалдаа эрхлэгч, үйлчлүүлэгч нарыг хамруулсан байна.	Худалдаа эрхлэгч, үйлчлүүлэгчдийн мэдлэг дээшилж, нэмэгдсэн өртгийн албан татварын урамшууллын системийн хэрэгжилт эрчимжинэ.	Татварын хэлтэс

		өртгийн татварын урамшууллын системийн хэрэгжилтэнд хяналт тавих	албан					
70	5	Татвар зориулсан байрны танхимын зохион байгуулж,шилдэг, тэргүүний төлөгчдийг тодруулж, үйл ажиллагааг орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурталчлах	Татвар төлөгчдөд ажлын болон сургалтыг зохион байгуулж,шилдэг, тэргүүний төлөгчдийг тодруулж, үйл ажиллагааг орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурталчлах	Аймгийн хэмжээнд 1380 татвар төлөгч аж ахуйн байгууллага, 44000 татвар төлөгч иргэд байна. Жилд давхардсан тоогоор 7000 татвар төлөгчдийг сургалтанд хамруулдаг.	Давхардсан тоогоор 8000 татвар төлөгчдийг сургалтанд хамруулж, гарын авлагаар хангана.	Татварын хуулиудын хэрэгжилт хангагдан татвар төлөгчдийн мэдлэг дээшилж, урамшууллын систем сайжиран, татвар төлөх хандлага бүрдсэн байна.	Татварын хэлтэс	
71	6	Төсөвт байгууллагууд, сан, хөтөлбөр, төрийн болон орон нутгийн өмчит байгууллагад эрсдлийн үнэлгээ хийж, өндөр болон дунд эрсдэлтэй байгууллагыг хяналт шалгалт, аудитад хамруулах	Төсөвт байгууллагууд, сан, хөтөлбөр, төрийн болон орон нутгийн өмчит байгууллагад эрсдлийн үнэлгээ хийж, өндөр болон дунд эрсдэлтэй байгууллагыг хяналт шалгалт, аудитад хамруулах	236 төсөвт үйл ажиллагаа явуулдаг 2016 онд хяналт шалгалтанд 82 байгууллагыг хамруулсан.	Өндөр болон дунд эрсдэлтэй байгууллага буюу нийт төсөвт байгууллагын 36 хувийг хяналт шалгалтанд хамруулж, санхүүгийн үйл ажиллагааг сайжруулна.	Санхүүгийн зөрчил, дутагдал буурч, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа сайжирна.	Санхүүгийн хяналт, аудитын алба	
72	7	АЗДҮАХ-ийн 1.5.3	Хяналт шалгалт, аудитын үр дүнд хөрөнгийн үр өгөөжийг сайжруулах, илэрсэн зөрчил, дутагдлыг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	Хяналт шалгалтанд хамрагдсан байгууллагын үр дүнг удирдлагад танилцуулан, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангуулан ажиллаж	Нарийвчилсан төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжилтийг ханган ажилласнаар хяналт шалгалтанд хамрагдсан байгууллагын	Санхүүгийн хяналт шалгалт, аудитын үр нөлөө болон санхүүгийн сахилга бат дээшилнэ.	Санхүүгийн хяналт, аудитын алба	

		боловсруулан хэрэгжилтийг ханган ажиллах	байна.	зөрчил буурч, хөрөнгийн үр өгөөж сайжирна.		
73	8	Мэргэшсэн Нягтлан бодогчдын институттай хамтран эд хариуцагчдын сертификат олгох сургалтыг зохион байгуулах	Аймгийн хэмжээнд 300 орчим эд хариуцагч байдаг ба сертификаттай 180 эд хариуцагч байна.	Сургалтаар 90 эд хариуцагчдыг хамруулж, сертификат олгож, эд хариуцагчдын үр чадварыг дээшлүүлнэ.	Байгууллагуудын анхан шатны болон нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт, эд хөрөнгөнд бүртгэлээр тавих хяналт сайжирна.	Санхүүгийн хяналт, аудитын алба
74	9	“Санхүүгийн хариуцлагыг дээшлүүлэх, бүртгэлд тавих хяналтыг чанаржуулах” сэдэвт зөвлөгөөнийг төсвийн ерөнхийлөн болон шууд захирагч, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн ажилтнуудад зохион байгуулах	17 сумдын төсвийн ерөнхийлөн захирагч, 236 төсвийн шууд захирагч, 400 орчим санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн ажилтнууд байна.	Төсвийн захирагч, санхүү, бүртгэлийн 170 ажилтныг хамруулсан зөвлөгөөн зохион байгуулснаар санхүүгийн хариуцлага дээшилнэ.	Төсөвт байгууллагуудын удирдлагууд болон бүртгэлийн ажилтнууд нэгдсэн ойлголттой болж, байгууллагуудын санхүү, нягтлан бодох бүртгэл сайжирна.	Аймгийн ЗДТГазар, СХАА
75	10	Сэлэнгэ Энерго ОНӨААТҮГазраас авах 2008 оны 744.4 сая төгрөгийн авлагыг АИТХурлаар шийдвэрлүүлэх	ТЭЗахирагчийн санхүүгийн тайланд 744.4 сая төгрөгийн авлагатай байна.	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн тайлан дахь авлагын хэмжээ буурна.	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн тайлангийн үр өгөөж санхүүгийн дээшилнэ.	Аймгийн ЗДТГазар
76	11	Орхон, Хараа, Бэлчирийн бүсийн төвүүдэд төрийн болон орон нутгийн омчит, төрийн чиг үүргийг гэрээгээр гүйцэтгэгч байгууллага болон	Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж байгаа боловч мэдээлэл 76,9 хувьтай байршиж байна.	Сургалтанд хамрагдсан байгууллагуудын удирдлага, санхүүгийн ажилтнуудын Шилэн дансны тухай хууль, журмын мэдлэг	Шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээ мэдээлэл бүрэн байршиж, хэрэглэгчдэд хүрэх мэдээллийн цар хүрээ нэмэгдэнэ.	Санхүүгийн хяналт, аудитын алба

			төсөвт байгууллагуудын удирдлага, санхүү бүртгэлийн ажилтнуудад Шилэн дансны тухай хууль, журмын сургалтыг зохион байгуулах		дээшилж, мэдээллийн байршилтыг 100 хувь болгоно.		
77	12		Шилэн дансны цахим сайтад мэдээллийг хуулийн хугацаанд үнэн байршуулсан эсэхэд улирал тутам аудит хийж, үр дүнтгйн талаар аймгийн цахим сайт, бусад мэдээллийн хэрэгслээр мэдээллэх	Тайлант онд 212 байгууллагаас 49 байгууллага мэдээлэл дутуу байршуулсан, 2 байгууллага огт байршуулаагүй ажиллаж ирсэн байна.	Улирал тутам аудит хийснээр 212 байгууллагын мэдээллийг бүрэн байршуулсан байна.	Төсвийн ил тод байдал болон Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт хангагдсан байна.	Санхүүгийн хяналт, аудитын алба
78	13	АЗДҮАХ-ийн 1.5.5	Аймгийн сар бүрийн нийгэм, эдийн засгийн танилцуулгыг хэвлэмэл байдлаар статистик мэдээ хэрэглэгчдэд тархааж, selenge.nso.mn болон бусад сайтуудад байршуулан мэдээллийн төрлийг нэмэгдүүлэх	34 төрлийн албан ёсны, 70 төрлийн захиргааны статистик мэдээ, мэдээллийг байршуулж байна.	34 төрлийн албан ёсны, 75 төрлийн захиргааны статистик мэдээ, мэдээллийг байршуулж, мэдээллийн төрлийг 5-аар нэмэгдүүлнэ.	Статистик мэдээллийн цар мэдээ, нэмэгдэж, байгууллага шаардлагатай мэдээ, хангагдана.	Статистикийн хэлтэс
79	14		17 сумын 10 төрлийн албан ёсны статистик мэдээ, "Мал тооллого"-д хагас, бүтэн жилээр, "Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн түүвэр судалгаа", "Ажиллах	Жавхлант, Сайхан, Сүхбаатар "Өрхийн нийгэм эдийн засгийн түүвэр судалгаа", "Ажиллах хүчний түүвэр судалгаа"-дад хяналт	Түүвэр байдлаар 8 сумдад "Мал тооллого", "Өрхийн нийгэм эдийн засгийн түүвэр судалгаа", "Ажиллах хүчний түүвэр судалгаа" зэрэгт	Статистик мэдээллийн үнэн бодит байдал, чанар дээшилнэ.	Статистикийн хэлтэс

		хүчний түүвэр судалгаа"-нуудад улирал тутам хяналт хийх	хийгдсэн.	даван хийгдэж баталгаажсан байна.	хяналт		
80	15	Мандал, Баянгол, Сайхан, Сүхбаатар сумдуудад АТМ суурилуулан аймгийн хэмжээнд АТМ-иныхы тоог нэмэгдүүлэх	Аймгийн хэмжээнд 31 АТМ ажиллаж байна.	АТМ-н тоог 4-өөр нэмэгдүүлж, аймгийн хэмжээнд 35 АТМ ажиллана.	Иргэдэд үзүүлэх банкны үйлчилгээ хурдан шуурхай, чирэгдэлгүй болж, иргэдийн бухимдал арилна.	Аймгийн ЗДТГ, Арилжааны банкууд	
81	16.	АЗДҮАХ-ийн 1.5.6 Даатгал, брокер, дилер, хадгаламж зээлийн хоршоо, банк бус санхүүгийн байгууллагуудаас үзүүлэх үйлчилгээг сайжруулан Санхүүгийн зохицуулах хороотой хамтран Сүхбаатар суманд сургалт зохион байгуулж, олон нийтэд даатгалын ач холбогдол, үнэт цаасны зах зээлийн бүтээгдэхүүн 1072 үйлчилгээ, хувьцаа болон иргэдийн орлогыг нэмэгдүүлэх боломжийн талаар сурталчлан таниулах	Аймгийн хэмжээнд 11 даатгалын компани, 1 брокер дилерийн компани, 2 хадгаламж, зээлийн хоршоо, 5 банк бус санхүүгийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байна.	Хөрөнгийн зах зээлд оролцогч мэргэжлийн байгууллагуудын ажилтнууд болон 450 орчим иргэдийг сургалтанд хамруулснаар хөрөнгийн зах зээлийн мэдлэг дээшилнэ.	Хөрөнгийн зах зээлд оролцогч мэргэжлийн байгууллагуудын үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирч, иргэд үнэт цаасны зах зээлийн бүтээгдэхүүн үйлчилгээний талаар мэдлэгтэй болно.	Аймгийн ЗДТГ, Санхүүгийн зохицуулах хороо	
82	17	АЗДҮАХ-ийн 1.5.7 Орон нутгийн өмчийн бүртгэл, ашиглалт, хамгаалалтанд хяналт тавьж, цахим мэдээллийн санг	Орон нутгийн өмчийн хөрөнгийн мэдээллийг цахим мэдээллийн санд 65 хувь байршуулсан байна.	Цахим мэдээллийн санд хөрөнгийн мэдээллийг бүрэн байршуулснаар жилийн эцсийн	Удирдлагыг үнэн зөв мэдээллээр хангаж, хөрөнгийн ашиглалт хамгаалалт, өмчийн бүртгэлээр тавих хяналт	ОНӨГазар	

		хэрэглээнд нэвтрүүлэх	ОНӨААТҮГазрын I үзвөлөөс тавих хяналт сул байгаа нь байгууллагын үйл ажиллагаа доголдолтой, алдагдалтай ажиллаж байна.	ОНӨААТҮГазрын үйл ажиллагаа сайжирч, төрөөс тавих хяналт сайжирна.	ОНӨГазар
83	18	"Цант-Орхон", "Гавштай-Ус", "Урсгал-Ус" Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдийн ТУЗ-ийн гишүүдийг Аймгийн ИТХурлын Тэргүүлэгчдээр хэлэлцүүлэн шинэчлэн байгуулах	Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хяналт, шалгалт зохион байгуулж, үр дүнг тооцон аймгийн удирдлагад танилцуулах.	Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжүүд оновчтой удирдлагаар хангагдана.	ОНӨГазар
84	19	Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хяналт, шалгалт зохион байгуулж, үр дүнг тооцон аймгийн удирдлагад танилцуулах.	Аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж 11 ОНӨААТҮГазарт жил бүр хяналт шалгалт хийж байна.	Хяналт шалгалтыг тогтмолжуулснаар ОНӨААТҮГазрууды н үргүй зардлыг багасгах, орлого нэмэгдэх цаашид тогтвортой үйл ажиллагаа явуулах боломж бүрдсэн байна.	ОНӨГазар

2. НИЙГМИЙН БОДЛОГО

2.1. Эрүүл мэндийн бодлого:

Салбарын хүний нөөцийг чадавхижуулан, өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, оношилгоо, эмчилгээ, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулж, иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлнэ.

85	1	АЗДҮАХ-ийн 2.1.1	Эмч, эмнэлгийн ажилтныг ажлын байрны телемедицин, багц цаг, зайн сургалтуудад хамруулан мэдлэг ур чадварыг тасралтгүй дээшлүүлэх ажлыг зохион байгуулах	Цахим хурлын тоног төхөөрөмж байхгүйн улмаас зайн сургалтуудад хамрагдсан түвшин 10 хувьтай байна.	Цахим сургалтанд эмч эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн хамрагдалтын хувийг 60-70 хувьд хүргэнэ.	Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний сургалтын нэмэгдэж мэдлэг ур чадвар дээшилнэ.	Эрүүл мэндийн газар
----	---	------------------	---	--	--	---	---------------------

86	2	АЗДҮАХ-ийн 2.1.1	Мэргэшүүлэх сургалтаар аймгийн хэмжээнд сүрьеэ, нэн нярайн эмч, эмч шаардлагатай мэргэжилтэнг сургаж бэлтгэх	Аймгийн эмнэлэг, сумын Нэгдсэн эмнэлэгт сүрьеэгийн эмч 1, нярай эмч 1 тус бүр ажиллаж байна.	Нэгдсэн Мандал	Мэргэшүүлэх сургалтаар сүрьеэгийн 2 эмч, нярайн 2 эмчийг суралцуулсан байна.	Дутагдалтай байгаа нарийн мэргэжлийн эмчийн хүрэлцээ хангамж сайжран, иргэдэд хүргэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмж дээшилнэ.	Эрүүл мэндийн газар
87	3	АЗДҮАХ-ийн 2.1.2	Эмч, эмнэлгийн ажилтны ёс зүйн хорооны ажлыг сайжруулж ёс, зүйн харьцаа, хандлагын чиглэлээр сургалт, хэлэлцүүлгийг зохион байгуулж, үр дүнг тооцох	Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдэд ёс, зүй харьцаа хандлагын чиглэлээр 8 удаагийн сургалт, хэлэлцүүлгийг зохион байгуулж давхардсан тоогоор 552 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан.		Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдэд ёс, зүйн харьцаа хандлага сайжирч эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн зөрчилгүй ажиллана.	Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний ёс, зүйн харьцаа хандлага сайжирч эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн зөрчилгүй ажиллана.	Эрүүл мэндийн газар, Ёс зүйн салбар хороо
88	4	АЗДҮАХ-ийн 2.1.3	Алслагдсан сум, багийн иргэд, малчид тариаланчдад нарийн мэргэжлийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг явуулын хэлбэрээр үзүүлэх	-		Зудтай сум болон алслагдсан багийн иргэн, малчид тариаланчдын судалгаа хийж явуулын хэлбэрээр эрүүл мэндийн тусламжийг үзүүлсэн байна.	Иргэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг цаг алдахгүй авч өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх үзлэгт бүрэн хамрагдана.	Эрүүл мэндийн газар, Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, сум, тосгоны Эрүүл мэндийн төв
89	5	АЗДҮАХ-ийн 2.1.3	Иргэдийг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулах	Аймгийн хэмжээнд нийт амбулаторын урьдчилан сэргийлэх үзлэг нь 32,9 хувьтай байна.		Нийт амбулаторийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг 50 хувьд хүргэнэ.	Иргэд эрүүлжүүлэх төлөвлөгөөний дагуу эмчилгээ үйлчилгээнд хамрагдаж өвчлөл буурна.	Бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллага

90	6	АЗДҮАХ-ийн 2.1.5	Эх, нялхсын эрүүл мэндийг сайжруулах, өвчлөл, эндэгдлийг бууруулах талаар аймаг сумдын Засаг дарга, Эрүүл мэндийн газрын удирдлагын гурвалсан гэрээг байгуулж, үр дүнг тооцож ажиллах	Аймгийн хэмжээнд эхийн эндэгдэл 1 дохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 51,5 промилл, 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 23 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 11,8 промилл байна.	Эхийн эндэгдэл гаргахгүй 5 хүртэлх насны эндэгдэлийг 10,0 промилл болгон бууруулсан байна.	Эхийн эндэгдэлгүй ажиллаж, 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл буурна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллага
91	7	АЗДҮАХ-ийн 2.1.7	Улаан бурхан, өвчний дархлаажуулалтын хамралтыг сайжруулж, өвчлөлийг бууруулах цогц арга хэмжээ авах	Улаанбурханы өвчлөл 10000 хүн амд 170 тохиолдол бүртгэгдэж 15.7 промилл, дархлаажуулалтын хамралт 99-100 хувь байна.	Улаанбурханы өвчлөл 10000 хүн амд 150 тохиолдол бүртгэгдэж 14.7 промилл болгоно. дархлаажуулалтын хамралт 100 хувьтай хийгдсэн байна.	Улаанбурхан, улаанууд өвчний тархалт буурна.	Бүх шатны эрүүл мэндийн төв
92	8	АЗДҮАХ-ийн 2.1.9	“Эрүүл мэндийн хөгжил хөтөлбөр-5” төслийн хүрээнд аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн цусны банк, төвлөрсөн ариутгалын хэсэг, эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлын менежментийг сайжруулах төслийг хэрэгжүүлэх	-	Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, Мандал сумын Нэгдсэн эмнэлгийн цусны салбар төвийн орчин нөхцөл сайжирч стандартын шаардлага хангасан багаж тоног төхөөрөмж нэмэгдсэн байна.	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ сайжирч, цусны аюулгүй байдал, чанар хүртээмж нэмэгдэнэ.	Эрүүл мэндийн газар, Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг
93	9	АЗДҮАХ-ийн 2.1.10	Хачигт халдварын байгалийн голомтот газарт оршин суугчдын дунд хачгаар дамжих халдварын	Алтанбулаг, Хүдэр, Ерөө, Цагааннуур, Түшиг сумдын 8 цэгт газрын 72000 га газар нутгийг хамруулан	Алтанбулаг, Хүдэр, Ерөө, Цагааннуур, Түшиг, Мандал сумдын 10 цэгт газрын 90000 га	Хачигт халдварын байгалийн голомтот сумдын нутагт судалгаа хийгдснээр хүн ам хачигт халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэгдэнэ.	“Зооноз” өвчин судлалын төв Сумдын эрүүл мэндийн

		тархалтыг байгалийн голомтын хайгуул тандал судалгаагаар тогтоож хариу арга хэмжээ авч ажиллах	тандалт хийгдсэн.	газар хамруулан судалгааг өргөжүүлэн хийсэн байна.	нутгийг тандалт	төв
94	1 0	АЗДҮАХ-ийн 2.1.10	Хачигт халдварын дархлаажуулалтанд голомтот сумдын эрсдэлт бүлгийн 641 хүн, галзуу өвчний дархлаажуулалтанд 644 хүнийг хамруулж 100 хувь дархлаажуулалт байсан.	Хачигт халдварын голомтот нутгийн эрсдэлт бүлгийн хүн амын 80 хувийг хамруулан, боом, галзуу өвчний дархлаажуулалт 100 хувьтай хийгдсэн байна.	Хачигт халдварын голомтот нутгийн эрсдэлт бүлгийн хүн амыг дархлаажуулалтанд хамруулж өвчнөөс урьчилан сэргийлэгдэнэ.	"Зооноз" өвчин судлалын төв Сумдын эрүүл мэндийн төв
95	1 1	АЗДҮАХ-ийн 2.1.12	-	Шуурхай удирдлагын нэгж байгуулагдаж багийн гишүүд сургалтанд хамрагдан үйл ажиллагаа жигдэрсэн байна.	Салбар дундын хамтын ажиллагаа, сайжирч, болзошгүй аюулын үед удирдлагын шуурхай үйл ажиллагаа явагдана.	ЭМГ, МХГ, ОБГ, ХХААЖДҮГ, ХМХА, ЗӨСТ
96	1 2	АЗДҮАХ-ийн 2.1.14	Нийт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 21,8 нь хувьд антибиотикийн мэдрэг чанарыг тодорхойлж байсан.	Нийт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 40 нь хувьд антибиотикийн мэдрэг чанарыг тодорхойлсон байна.	Иргэд антибиотикийн тохирлоо мэддэг болсноор эмийн зохистой хэрэглээний зөв дадалтай болно.	Эрүүл мэндийн газар, Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг
97	1 3	АЗДҮАХ-ийн 2.1.17	Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийг хэрэглээний халуун устай болгох судалгаа, тооцоог гаргаж шийдвэрлүүлэх	Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг хэрэглээний халуун усанд холбогдсон байна.	Хэвтэн эмчлүүлэгчид болон эмч, ажилчдад таатай орчин бүрдэнэ.	Эрүүл мэндийн газар, Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг

98	1 4	АЗДҮАХ-ийн 2.1.19	Аймгийн эмнэлгийг тоноглогдсон түргэн тусламжийн машинтай болгох, ЭМТ-үүдийн автомашин парк шинэчлэлийн асуудлыг үе шаттайгаар шийдвэрлүүлэх	Нэгдсэн Аймгийн эмнэлэгт эрчимт эмчилгээний тасгийг байгуулж, тоног төхөөрөмжөөр хангах	Одоогийн байдлаар Шаамар, Түшиг, Хушаат, Мандал сумын Хэрх, Түнхэл тосгон, Орхонтуул сумын Рашаант тосгоны эрүүл мэндийн төвүүд автомашингүй байна.	Шаамар, Түшиг, Хушаат, Мандал сумын Хэрх, Түнхэл тосгон, Орхонтуул сумын Рашаант тосгоны эрүүл мэндийн байгууллагууд түргэн тусламжийн автомашинтай болсон байна.	Эмнэлгийн үйлчилгээний хүртээмж дээшилнэ.	Аймгийн ЗДТГ Эрүүл мэндийн газар
99	1 5	АЗДҮАХ-ийн 2.1.19	Аймгийн эмнэлэгт эрчимт эмчилгээний тасгийг байгуулж, тоног төхөөрөмжөөр хангах	Эрчимт эмчилгээний тасаг байхгүй	Эрчимт эмчилгээний тасагтай болж, багаж тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.	Эрчимт эмчилгээний тусламж чанар	Аймгийн ЗДТГ Эрүүл мэндийн газар	
100	1 6	АЗДҮАХ-ийн 2.1.19	Эрүүл мэндийн төвүүдийн засвар үйлчилгээ, Хүдэр сум Мандал сумын Хэрх, Түнхэл, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн барилга, барилгын өргөтгөлийг үе шаттайгаар шийдвэрлүүлэх	Мандал сумын Хэрх тосгоны эрүүл мэндийн төвийн барилгын ажил хөрөнгөгүйн улмаас зогссон.	Мандал сумын Хэрх тосгоны эрүүл мэндийн төвийн барилгын ажил дууссан байна.	Эмнэлгүүдийн барилга байгууламжийн хүчин чадал сайжирч, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний ээлтэй орчин бүрдэнэ.	Аймгийн ЗДТГ Эрүүл мэндийн газар	
101	1 7	АЗДҮАХ-ийн 2.1.20	Дэлхийн банк, Швейцарийн хөгжлийн агентлаг, иргэний нийгмийн байгууллагатай хамтран “Нийгмийн эгэх” хариуцлага төслийг хэрэгжүүлж, үр дүнг тооцон ажиллах	-	Төсөл хэрэгжиж эхэлсэн байна.	Эрүүл мэндийн тусламж чанар байгууллагуудад иргэдийн байгууллагуудын хяналт сайжирна.	Аймгийн ЗДТГ, Эрүүл Мэндийн Газар, Иргэний нийгмийн байгууллага	
102	1 8	НБХ-ийн санал	Сүрьеэгийн эмнэлгийг тусгай зориулалтын	-	Сүрьеэгийн эмнэлгийн	Иргэдэд үйлчилгээг ойртуулсан байна.	Аймгийн ЗДТГ Эрүүл мэндийн	

		байртай болгох	барилгатай болсон байна.		газар
103	19	ЭМГ-ын санал Үйлчлүүлэгчид болон эмнэлгийн лабораторын тусламж, үйлчилгээг чирэгдэл, хүргэх хүлээгдэлгүй, хүргэх "Шилэн эмнэлэг" төслийг хэрэгжүүлэх	-	Төсөл хэрэгжүүлэх тушаал, төлөвлөгөө гарсан байна	Иргэд эмнэлгийн үйлчилгээ мэдээ мэдээллийг түргэн шуурхай авна. Бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллага
2.2. Боловсролын бодлого:					
Бүх шатны боловсролын байгууллагуудад сурч боловсрох, хөгжих, ажиллах, амьдрах, эрүүл аюулгүй, ээлтэй орчныг бүрдүүлж, боловсролын үйлчилгээг тэгш, хүртээмжтэй хүргэнэ.					
104	1	ЗГҮАХ 3.2.2, АЗДҮАХ-ийн 2.1.1 Ерөө сумын Малчны 1-р багт гэр цэцэрлэг ажиллуулж, Шаамар-100, Баянгол-75, Сүхбаатар сумын 3-р багт-100, Цагааннуур суманд-100 ортой шинэ цэцэрлэг барих, Мандлын "Олимп"-150, Ерөө-100, Бугант тосгонд-75 ортой цэцэрлэгийн өргөтгөл барих, Сүхбаатар сумын 2-р цэцэрлэгт их засвар хийх	Сүхбаатар-1000 Цагааннуур-200 Орхонтуул-85 Алтанбулаг-110 Нийт 1395 хүүхдүүд сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдаагүй. Аймгийн хэмжээнд сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалт 92.0 хувьтай байна.	Төрийн өмчийн 4 цэцэрлэг шинээр, 3 цэцэрлэг өргөтгөл хийснээр цэцэрлэгт хамрагдах хүүхдийн тоог 725-аар нэмэгдүүлж, хамран сургалтыг 93 хувьд хүргэнэ.	Цэцэрлэгийн хүртээмж нэмэгдэж, хүүхэд эрүүл өсч хөгжих нөхцөл сайжирна. Аймаг, сумдын ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар
105	2	ЗГҮАМХ 3.2.9 АЗДҮАХ-ийн 2.2.2 Бэлчир, Хараа бүсийн сургуулиудын үйл сургалтын ажиллагаанд хяналт шинжилгээ хийж, үр дүнг тооцох	"Ерөнхий боловсролын сургуулийн болон суралцагчийн боловсролын чанарын үнэлгээний журам" шинээр батлагдсан.	Сургалтын өнөөгийн байдалд дүн шинжилгээ хийж, сургалтын чанарыг дээшлүүлэх арга замыг тодорхойлсон байна.	Хүүхдийн хөгжилд ахиц гарч, сургалтын чанар дээшилнэ. Боловсрол, соёл урлагийн газар, Мэргэжлийн Хяналтын I азар, Сумдын ЗДТГ
		АЗДҮАХ-ийн 2.2.3 Сургууль, цэцэрлэгийн цэвэр ус, ариун	2 сургууль, 4 цэцэрлэг зөөврийн ус	Зарим сургуулиудад сайн туршлагыг	Хүүхдэд тав тухтай эрүүл орчин бүрдэнэ. Боловсрол, соёл урлагийн

106	3	цэврийн байгууламжинд хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийж, үр дүнг тооцох, сайн туршлагын үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах	хэрэглэдэг, 29 сургууль, 18 цэцэрлэг гадна бие засах газартай, 2 цэцэрлэг, 4 сургуулийн дотор бие засах газар нь ариун цэврийн шаардлага хангахгүй байна.	жишиг байдлаар нэвтрүүлж, цаашид түгээн дэлгэрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлсэн байна.		газар, Мэргэжлийн Хяналтын Газар, Сумдын ЗДТГ
107	4	ЗГҮАМХ 3.2.7 АЗДҮАХ-ийн 2.2.3	Сургууль, цэцэрлэгийн орчинд гэрэлтүүлэг, явган хүний гарц, шаардлагатай газарт камер, толь байршуулах, тээврийн хэрэгслийн хурд сааруулагчтай болгох ажлыг эхлүүлэх	30 сургууль, 41 цэцэрлэг гадна орчинд гэрэлтүүлэггүй. 32 сургууль, 27 цэцэрлэг камергүй 30 сургууль, 41 цэцэрлэг орчимд явган хүний гарц, хурд сааруулагчгүй	Бүх сургууль, цэцэрлэгийн орчны дэд бүтэц сайжирсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар
108	5	АЗДҮАХ-ийн 2.2.5	Зарим сургуулиудыг жишиг номын сантай болгож, сургууль, цэцэрлэгт номын баяжилт хийх хөдөлгөөн өрнүүлэх	3 сургууль стандартын шаардлага хангаагүй номын сантай, дунджаар бүр 3000 гаруй номтой	3 сургуулийг жишиг номын сантай болгож, сургууль, цэцэрлэгийг номоор хангах олон нийтийн дэмжлэг нэмэгдсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар, төсөл хөтөлбөр
109	6	ЗГҮАХ 3.2.6 АЗДҮАХ-ийн 2.2.6	Дотуур байрны чөлөөт төв"-ийн цагийн шалгуур үзүүлэлтийг боловсруулан жишиг дотуур байрны туршлагыг түгээх	19 дотуур байр "Амралт чөлөөт цагийн төв"-тэй.	Дотуур байрны тохижилтыг сайжруулж, жишиг дотуур байрны туршлагыг түгээн дэлгэрүүлсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар, төсөл хөтөлбөр,
110	7	АЗДҮАХ-ийн 2.2.8	"Багш, сурагч солилцоо" хөтөлбөрийг боловсруулж,	6 сургууль, 1 цэцэрлэг "Багш, сурагч солилцоо" хөтөлбөрийг	"Багш, сурагч" солилцоо хөтөлбөрийг батлуулж,	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн

		хэрэгжүүлэх	хэрэгжүүлж боловч, бодлогын бичиг батлагдаагүй	хэрэгжүүлсэн байна.	газар
111	8	ЗГҮАХ 3.2.10 АЗДҮАХ-ийн 2.2.9	Зарим сургуулийг "Ухаалаг анги" нээх төсөлд хамруулж, багш нарын чадваржуулах	Сүхбаатар сумын бүрэн дунд 1-р сургууль цахим сургалт явуулах боломжоор хангагдсан.	Мэдээллийн технологийн ашиглаж, сургалтын үйл ажиллагааг сайжруулна.
112	9	АЗДҮАХ-ийн 2.2.12	Сургууль, цэцэрлэгийг ногооны талбайтай болгох боломжийг бүрдүүлэх	8 сургууль, 7 цэцэрлэг ногооны талбайтай.	Сурагчдыг амьдрах ухаанд сургаж, эрүүл, аюулгүй хүнсээр хангана.
113	10	АЗДҮАХ-ийн 2.2.13	Аймгийн хэмжээнд "Орос хэлийг сурах аян"-г өрнүүлэх	7,8,9-р ангиудад 7 хоногт 7, 8-р ангид 2 цаг, 9-р ангид 3 цагийн хичээл ордог	Багшийн чадвар сайжирч, сурагчдын орос хэл сурах хандлага, сонирхол нэмэгдсэн байна.
114	11	ЗГҮАХ 3.2.20 АЗДҮАХ-ийн 2.2.14	Бага орлоготой, зорилтот шилдэг сургалтын дэмжлэг журам боловсруулах, батлуулах	Орос хэлний цагийг бус цагаар дугуйлан хичээллүүлэх замаар нэмэгдүүлж, багшийн мэдлэг, чадвар, арга зүй, орчин нөхцлийг сайжруулсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар
				Оюутнуудын сургалтын төлбөрийг шийдвэрлэх эрх зүй бүрдсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ
		ЗГҮАХ 3.2.17 АЗДҮАХ-ийн 2.2.14	Сурагчдад мэргэжлээ сонгоход сургууль бүрт "Зөвлөх баг" байгуулж, мэргэжлийн	Сургууль бүрт мэдээлэл мэргэжил сурталчлах,	Сурагчдад мэргэжлээ зөв сонгоход тусална.
					Аймаг, сумдын ЗДТГ

115	1 2	чиг баримжаа олгох ажлыг зохион байгуулах	хамруулж жил бүр зохион байгуулж байна.	судалгаа зөвлөгөө "Зөвлөх баг"-тай болсон байна.	хийх, өгөх, баг"-тай	
116	1 3	Орхон сумын сургуульд дэвсгэрийн засвар, Түнхэл тосгонд сургуулийн дотуур байр барих	Орхон сумын сургуулийн бүх танхимд дэвсгэрээс ус гоождог, Түнхэл тосгоны сургууль дотуур байргүй.	Дэвсгэрийн засвар хийгдэж, дотуур байрыг ашиглалтанд оруулсан байна.	Сурагчдад тохилог орчин бүрдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ Боловсрол, соёл урлагийн газар
2.3 Биеийн тамир, спортын бодлого						
Нийтийн биеийн тамир, спортын хүний нөөц, дэд бүтцийг сайжруулж, үндэсний спортын өв соёлыг уламжлуулан нийтийн хүртээл болгох, иргэдийг хөдөлгөөний хомсдолоос урьдчилан сэргийлэх бодлогыг хэрэгжүүлнэ.						
117	1	АЗДҮАХ-ийн 2.3.1	Биеийн тамир спортын газарт танхим байгуулж, компьютерээр хангах	Биеийн спортын сургалтын танхим нийт 3 компьютертай.	Иж бүрэн тоноглогдсон сургалтын танхим байгуулсан байна.	Ажиллагсадын ажллах, мэдлэг боловсролоо дээшлүүлэх орчин бүрдэнэ.
118	2	АЗДҮАХ-ийн 2.3.1	Багш, дасгалжуулагчдыг чадваржуулах сургалтанд хамруулах	79 багш, 6 дасгалжуулагчид чадваржуулах сургалтанд хамрагдсан.	Багш дасгалжуулагчдын мэдлэг, ур чадвар дээшилсэн байна.	Багш дасгалжуулагчдын өрсөлдөх чадвар нэмэгдэнэ.
119	3	АЗДҮАХ-ийн 2.3.2	Аймгийн Төв цэнгэлдэх хүрээлэнг хиймэл зүлэгтэй болгож бүрэн сүүдрэвчтэй болгох	Аймгийн Төв цэнгэлдэх хүрээлэнг хиймэл зүлэг, сүүдрэвчтэй болгосон байна.	Хүүхэд, иргэд спортоор тогтмол хичээллэх орчин бүрдэнэ.	Аймгийн ЗДТГ, Биеийн тамир, спортын газар
120	4	АЗДҮАХ-ийн 2.3.2	Спортын ордонд олон улсын стандартад нийцсэн шал, дулааны системийн хэсэгчилсэн засвар хийх	Олон улсын стандартад нийцсэн шалтай болж, дулааны системийн хэсэгчилсэн засварыг бүрэн хийсэн байна.	Тэмцээн, наадам, урлагийн тоглолтуудыг өндөр түвшинд зохион байгуулах боломж бүрдэнэ.	Аймгийн ЗДТГ, Биеийн тамир, спортын газар
121	5	АЗДҮАХ-ийн 2.3.2	Зарим суманд баяр наадмын талбай, талбай, талбай	4 сумд баяр наадмын талбай 7 сургууль	Баяр наадам, сургалт ая тухтай	Хүүхэд, иргэд спортоор хичээллэх, бие бялдраа
						Аймгийн ЗДТГ, Биеийн тамир, спортын газар

			сургуульд тамирын талбай байгуулах	биеийн талбай	биеийн тамирын талбайгүй.	орчинд боломж байна.	явагдах бүрдсэн байна.	хөгжүүлэх, тамир хөгжих бүрдэнэ.	хөгжүүлэх, нийтийн биеийн нөхцөл	спортын газар, Боловсрол, соёл урлагийн газар
122	6	ЗГҮАХ 3.2.54 АЗДҮАХ-ийн 2.3.4	Зарим сумдад хөл бөмбөг, гар бөмбөг, сагсан бөмбөг, гүйлтийн задгай талбайг байгуулах	хөл бөмбөг, гар бөмбөг, сагсан бөмбөг, гүйлтийн задгай талбайг байгуулах	12 сум хөл бөмбөг, гар бөмбөг, сагсан бөмбөгийн талбайгүй	12 сум хөл бөмбөг, гар бөмбөг, сагсан бөмбөгийн болсон талбайтай байна.	Хүүхэд залуучуудыг спортоор байнга хичээллэх, тэмцээн зохион байгуулах, тамирчдыг бэлтгэл хийх нөхцөл бололцоог нь хангана.	Хүүхэд залуучуудыг спортоор байнга хичээллэх, тэмцээн зохион байгуулах, тамирчдыг бэлтгэл хийх нөхцөл бололцоог нь хангана.	Аймгийн ЗДТГ, Биеийн тамир, спортын газар, Боловсрол, соёл урлагийн газар	
123	7	ЗГҮАХ 3.2.52 АЗДҮАХ-ийн 2.3.5	"Нум сум" хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явцад хяналт шинжилгээ хийж, үр дүнг тооцон гарын авлага, багшийг бэлтгэх	"Нум сум" хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явцад хяналт шинжилгээ хийж, үр дүнг тооцон гарын авлага, багшийг бэлтгэх	Нийт 51 нум сум хасаагаар хангагдан багийн харвааны тэмцээн явагдсан байна.	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн өнөөгийн байдалд дүн шинжилгээ хийж, сайжруулах арга замыг тодорхойлсон байна.	Багшийн заах арга зүй сайжирч, хүүхэд багачууд "Нум сум" харвах арга техникт суралцана.	Багшийн заах арга зүй сайжирч, хүүхэд багачууд "Нум сум" харвах арга техникт суралцана.	Аймгийн ЗДТГ, Биеийн тамир, спортын газар, Боловсрол, соёл урлагийн газар	
124	8	ЗГҮАХ 3.2.52 АЗДҮАХ-ийн 2.3.8	"Сэлэнгэ-Бага олимп" спортын олон төрөлт арга хэмжээг зохион байгуулах	"Сэлэнгэ-Бага олимп" спортын олон төрөлт арга хэмжээг зохион байгуулах		Спортоор хичээллэгсдийн тоо нэмэгдэж, уламжлалт тэмцээнүүд зохион байгуулагдсан байна.	Иргэдийг хөдөлгөөний хомсдолоос сэргийлэх, эрүүл мэнд, бие бялдрыг сайжруулна.	Иргэдийг хөдөлгөөний хомсдолоос сэргийлэх, эрүүл мэнд, бие бялдрыг сайжруулна.	Аймгийн ЗДТГ, Биеийн тамир, спортын газар, Боловсрол, соёл урлагийн газар	
125	9	АЗДҮАХ-ийн 2.3.9	Гандбол, хөнгөн атлетикийн кросс гүйлтийн улсын аварга шалгаруулах тэмцээнийг зохион байгуулах	хөнгөн кросс гүйлтийн улсын аварга шалгаруулах тэмцээнийг зохион байгуулах	2016 онд улсын 4 тэмцээнийг аймагтаа зохион байгуулаад байна.	Шилдэг тамирчдыг бэлтгэж, амжилт гаргасан байна.	Аймаг, сурталчилж, биеийн спортын хөгжилд ахиц гаргана.	Аймаг, орон нутгаа сурталчилж, биеийн тамир, спортын хөгжилд ахиц гаргана.	Аймгийн ЗДТГ, Биеийн тамир, спортын газар, Спортын холбоод	
126	10	ЗГҮАХ 3.2.54 АЗДҮАХ-ийн 2.3.10	Спортын бүрэн дунд сургуульд спортын авъяастай, сонирхолтой хүүхдийг бага наснаас нь сонгон авч, сургалт явуулах, уралдаан тэмцээн зохион	Спортын бүрэн дунд сургуульд спортын авъяастай, сонирхолтой хүүхдийг бага наснаас нь сонгон авч, сургалт явуулах, уралдаан тэмцээн зохион	Спортын бүрэн дунд сургуульд 7 сумын 80 хүүхэд сурч, спортын 6 төрлөөр хичээллэж, өсвөрийн шигээ багийн тамирчдыг бэлтгэж байна.	Спортын бүрэн дунд сургуулийн өсвөрийн шигшээ багийн тамирчдын чансааг нэмэгдүүлж, бэлтгэл хийх нөхцөл бололцоогоор хангасан байна.	Өндөр зэрэгтэй өсвөрийн шигшээ багийн тамирчдыг бэлтгэж, амжилт тогтмол дээшилнэ.	Өндөр зэрэгтэй өсвөрийн шигшээ багийн тамирчдыг бэлтгэж, амжилт тогтмол дээшилнэ.	Аймгийн ЗДТГ, Биеийн тамир, спортын газар, Боловсрол, соёл урлагийн газар	

		байгуулах, өндөр зэрэгтэй тамирчин бэлтгэх нөхцөл бололцоогоор хангах		Спортын төрөлжсөн 13 холбоод үйл ажиллагаа явуулж байна.	Спортын төрөлжсөн холбоодын үйл ажиллагаа жигдэрч, шилдэг тамирчдыг бэлтгэсэн байна.	Өндөр зэрэгтэй тамирчдыг бэлтгэснээр амжилтанд ахиц гарна.	Аймгийн ЗДТГ, Биеийн тамир, спортын газар,
127	1	ЗГҮАХ 3.2.54 АЗДҮАХ-ийн 2.3.10	Спортын төрөлжсөн холбоодын үйл ажиллагааг дэмжих	Байгууллагуудад дасгал хийх ажил жигд биш байна.	Бүх байгууллагуудад биеийн тамирын баг байгуулж, дасгал хөдөлгөөн хийх чиглэл өгч, дасгалыг тогтмолжуулсан байна.	Хүүхэд, томчуудыг эрүүл аж төрөх зан үйлд сургах ажилд ахиц гаргана.	Аймгийн ЗДТГ, Биеийн тамир, спортын газар, Боловсрол, соёл урлагийн газар
128	1 2	ЗГҮАХ 3.2.56 АЗДҮАХ-ийн 2.3.11	Аймгийн хэмжээнд бүх байгууллагуудад тогтмол цагт биеийн тамирын дасгал байнга хийх ажлыг тогтмолжуулж, хяналт тавьж ажиллах				
2.4. Соёл, урлагийн бодлого							
Үндэсний өв соёлыг хөгжүүлэх, өвлөн уламжлах, сурталчлах, соёл урлагийн аялал жуулчлал, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.							
129	1	ЗГҮАХ 3.2.44 АЗДҮАХ-ийн 2.4.1	“Соёл, урлаг-хүний хөгжилд” хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх		Бодлого, хөтөлбөрийг батлуулж, хэрэгжилтийг хангана.	Салбарын бодлого, зохицуулалт хангагдаж, хүний хөгжилд соёл урлагийн гүйцэтгэх үүрэг нэмэгдэнэ.	Аймгийн ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар
130	2	ЗГҮАХ 3.2.44 АЗДҮАХ-ийн 2.4.1	Мэргэжлийн урлагийн байгууллагын уран бүтээлчид, соёлын ажилтнуудыг танхимын болон ажлын байран дахь сургалтаар болон уралдаан, тэмцээнд дэмжиж оролцуулах замаар ур чадварыг сайжруулах	Мэргэжлийн урлагийн 2 байгууллагын 55% мэргэжлийн уран бүтээлч, соёлын салбарт ажиллагсдын 64.4% нь мэргэжлийн ажилтан ажиллаж байна.	Мэргэжлийн ажилтны тоог 2%-иар нэмэгдүүлнэ.	Уран бүтээлчдийн өрсөлдөх чадвар нэмэгдэж, салбарын ажиллагсадын мэдлэг, ур чадвар дээшилнэ.	Боловсрол, соёл урлагийн газар
131	3	ЗГҮАХ 3.2.44 АЗДҮАХ-ийн	Ардын Дуу бүжгийн “Сэлэнгийн долгио” чуулгад шаардлагатай	Тайз, үзэгчдийн танхимын гэрэл, гэрэлтүүлэг	Тайзны гэрэл, гэрэлтүүлэгийг стандартын түвшинд	Үзэгчдийн хэрэгцээ, таашаалд нийцсэн орчин бүрдэнэ.	Аймгийн ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн

	2.4.1	техник, хэрэгсэлийг шинэчлэх	шаардлага хангахгүй болсон.	хүргэнэ	газар	
132	4	ЗГҮАХ 3.2.44 АЗДҮАХ-ийн 2.4.1	Соёлын төвүүдийн дунд ажил мэргэжлийн уралдаан, аян зохион байгуулах	Соёлын төвөөс зохион байгуулдаг арга ажил, хэмжээний хүрээ өргөжиж, тоо хамрагдагсдын тоо нэмэгдэнэ.	Мэргэжлийн ажилтнуудын чадавхи бэхжиж, үнэлгээнд ахиц гарна.	Боловсрол, соёл урлагийн газар
133	5	ЗГҮАХ 3.2.44 АЗДҮАХ-ийн 2.4.1	Ардын дуу бүжгийн "Сэлэнгийн долгио", Дуу бүжгийн "Мөнгөн хараа" чуулгын хамтарсан шинэ уран бүтээл туурвихад дэмжлэг үзүүлэх	Улсын хэмжээнд 2 мэргэжлийн урлагийн байгууллагатай аймаг байхгүй. Энэхүү онцлог, давуу талыг нийтэд сурталчлах	Мэргэжлийн урлагийн байгууллагын урын сан баяжина.	Аймгийн ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар
134	6	ЗГҮАХ 3.2.47 АЗДҮАХ-ийн 2.4.2	Соёлын өвийг хамгаалахад идэвхтэй оролцсон иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг алдаршуулж, урамшуулах ажлыг зохион байгуулах	Аймгийн хэмжээнд түүх соёлын 3440 дурсгалт зүйлс тоологдсон.	Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалын хууль бус малтлагыг таслан зогсоож, шаардлагатай газруудад танилцуулга мэдээлэл бүхий самбартай болно.	Аймгийн ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар
135	7	ЗГҮАХ 3.2.47 АЗДҮАХ-ийн 2.4.2	БНХАУ, ОХУ-ын хамтын ажиллагаатай аймаг, хотуудад "Соёл урлагийн өдөр"-үүдийг зохион байгуулах	Зэд, Закаменскийн районд 2014 онд Ерөө, Жавхлант сумын соёлын төвийн ардын авьяастнуудын тоглолтыг зохион байгуулсан. "Сэлэнгэ түмэн" арга хэмжээг Улаанбаатар хотод зохион байгуулснаас хойш соёлын өдрүүдийг зохион байгуулаагүй.	Гадаад орнуудад үндэсний уламжлалт урлаг, соёл болон орон нутгаа сурталчилж, харилцан ашигтай хамтын ажиллагаа өргөжинө.	Аймгийн ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар

136	8	ЗГҮАХ 3.2.46 АЗДҮАХ-ийн 2.4.3	Соёл урлагийн үйлчилгээг иргэний нийгмийн байгууллагуудаар хийж гүйцэтгүүлэх гэрээ байгуулан хамтран ажиллах	Соёл урлагийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй 10 гаруй иргэний нийгмийн байгууллага байна.	Иргэний нийгмийн байгууллага тус бүр 1 арга хэмжээг хамтран зохион байгуулна.	Төрийн үйлчилгээг иргэдэд хүргэх ажилд ахиц гарч төрийн байгууллага, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагаа сайжирна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар
137	9	ЗГҮАХ 3.2.46 АЗДҮАХ-ийн 2.4.3	Соёлын бүтээлч үйлдвэрлэл, чөлөөт уран бүтээлчдийг дэмжиж, сурталчлан таниулахад дэмжлэг үзүүлэх	Засгийн газрын 2015 оны 509 тоот тогтоолоор "Соёлын батлагдсан үйлдвэрлэл" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хүрээнд судалгаа хийсэн.	"Соёлын үйлдвэрлэл" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлснээр тодорхой үр дүнг бий болгоно.	Соёлын бүтээлч үйлдвэрлэл, чөлөөт уран бүтээлчдийг нийтэд таниулан сурталчилна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар
138	10	ЗГҮАХ 3.2.48 АЗДҮАХ-ийн 2.4.4	Соёлын төвийн орон нутаг сурталчлах танхимын үйл ажиллагааг сайжруулж, соёлын биет болон биет бус өвийн бүртгэл мэдээллийн санг шинэчлэн бүрдүүлэх	Аймгийн хэмжээнд 20 сум, тосгоны орон нутаг сурталчлах танхим үйл ажиллагаа явуулж түүх соёлын үл хөдлөх 3440 дурсгал, 583 соёлын биет бус өвийг өвлөн уламжлагчийг бүртгэн баримтжуулсан.	Орон нутаг сурталчлах танхимын сан хөмрөгийн улсын тооллогын зохион амжилттай соёлын байгуулж, биет бус өвийг өвлөн уламжлагчдын бүртгэл мэдээллийн санг баяжуулна.	Орон нутаг сурталчлах танхимын үйл ажиллагаа тогтмолжин, сан хөмрөгийн тоо нэмэгдэж, бүртгэл мэдээллийн сан баяжигдана.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар Аймгийн Нэгдсэн музей
139	11	ЗГҮАХ 3.2.48 АЗДҮАХ-ийн 2.4.4	Соёлын үнэт зүйлс, биет болон биет бус өвийн хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулж, нийтэд сурталчлах, сургалт зохион байгуулах	Аймгийн соёлын биет болон биет бус өвийн судалгааг нэгтгэсэн.	Аймгийн соёлын биет болон биет бус өвийн жагсаалтыг батлуулна. Соёлын өвийг уламжлагчдийн "Батламж" гэрчилгээтэй болно.	Соёлын биет өвийг гэрээгээр хариуцуулж, биет бус өвийг шавь сургалтаар өвлүүлэн хөгжүүлэх ажил сайжирна.	Боловсрол, соёл урлагийн газар
140	12	ЗГҮАХ 3.2.48 АЗДҮАХ-ийн 2.4.4	Аймгийн музей болон орон нутаг сурталчлах танхимын	Аймгийн музей болон орон нутаг сурталчлах танхимууд 4805	Аймгийн музей болон орон нутаг сурталчлах	Иргэдийн түүх, соёлын танин мэдэхүйн мэдлэг дээшилж, нутаг орноороо	Боловсрол, соёл урлагийн газар

141	1 3	ЗГҮАХ 3.2.44 АЗДҮАХ-ийн 2.4.5	сан хөмрөгийг шинэчлэн тохижуулж, жишиг "Өв соёлын өргөө"-г бий болгоно.	ширхэг 2251171.0 /2 тэр бум 251 сая 171.0 мянган төгрөгийн сан хөмрөгтэй.	ширхэг 2015 онд 608 ширхэг 5621.1 мянган төгрөгийн номоор фондоо баяжуулан нийт номын фондын 84.1% буюу 59479 ширхэг номыг цахим бүртгэлд бүртгэсэн.	танхимын сан хөмрөг орон нутгийнхаа онцлогт тохирсон үзмэрээр нэмэгдэж, үйл ажиллагаа өргөжинө.	бахархач төлөвшүүлнэ.	үзлийг	Боловсрол, соёл урлагийн газар, Мэргэжлийн хяналтын газар
142	1 4	ЗГҮАХ 3.2.44 АЗДҮАХ-ийн 2.4.5	Сумдын соёлын номын фондын сангийн баяжилтыг нэмэгдүүлж, цахим номоор үйлчлэх арга зүйг эзэмшүүлэн, үйл ажиллагааг чанаржуулах	2015 онд 608 ширхэг 5621.1 мянган төгрөгийн номоор фондоо баяжуулан нийт номын фондын 84.1% буюу 59479 ширхэг номыг цахим бүртгэлд бүртгэсэн.	Номын санчдын сургалтыг зохион байгуулж, мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх, туршлага судлуулах	Номын санчдын туршлага судлах ажлыг дотооддоо болон ОХУ, БНХАУ-д зохион байгуулна.	Номын санчдын үйлчилгээний чанарт ахиц гарна.	Номын санчдын мэдлэг, дээшилж, чадвар үйлчилгээний чанарт ахиц гарна.	Боловсрол, соёл урлагийн газар
143	1 5	АЗДҮАХ-ийн 2.4.6	Аймгийн "Соёлын баяр"-ын ажилтны өргөн хүрээнд өдрийг өргөн хүрээнд зохион байгуулж, уран бүтээлчид, ардын авъяастнуудыг алдаршуулах	"Соёл, урлагийн өдөр"-ийг зохион байгуулж 50 гаруй соёл, урлагийн ажилтан, ардын авъяастнуудыг шагнаж алдаршуулдаг.	Жил бүр 1-2 удаагийн сургалтаар номын санчдын мэдлэг чадварыг дээшлүүлж ирсэн.	Соёл урлагийн хөтөлбөрт арга хэмжээг ард иргэдийг хамруулан зохион байгуулж хэвшинэ.	Соёл урлагийн ажилтнуудыг алдаршуулж, сурталчлах, хүүхэд залуучуудыг соёл урлаг, гоо зүйн хүмүүжилтэй болгоно.	Соёл урлагийн ажилтнуудыг алдаршуулж, сурталчлах, хүүхэд залуучуудыг соёл урлаг, гоо зүйн хүмүүжилтэй болгоно.	Боловсрол, соёл урлагийн газар Сумын ЗДТГ
144	1 6	АЗДҮАХ-ийн 2.4.6	Уран бүтээлчид, ардын авьяастан, хүүхэд залуучуудыг улсын хэмжээний уралдаан наадамд оролцоход дэмжлэг үзүүлэх	Жилд 3-4 удаагийн улсын арга хэмжээнд 30 гаруй уран бүтээлч, ардын авьяастан, хүүхэд залуучуудыг оролцуулж ирсэн.	Уран бүтээлчид, ардын авьяастан, хүүхэд залуучуудыг улсын хэмжээний уралдаан наадамд оролцоход дэмжлэг үзүүлэх	Арга хэмжээнд оролцогчдын зардлыг орон нутгаас гаргахад дэмжлэг үзүүлнэ.	Уран бүтээлчид, ардын авьяастан, хүүхэд залуучуудын ур чадвар дээшилж, аймаг орон нутгаа сурталчилна.	Уран бүтээлчид, ардын авьяастан, хүүхэд залуучуудын ур чадвар дээшилж, аймаг орон нутгаа сурталчилна.	Аймгийн ЗДТГ, Боловсрол, соёл урлагийн газар
		АЗДҮАХ-ийн	Иргэдийг	2015 онд	Нийтийн	Нийтийн бүжгийн	Багш нарын сургалтын арга	Боловсрол,	

145	1 7	2.4.6	хөдөлгөөний хомсдолоос урьдчилан сэргийлэх нийтийн уралдаан зохион байгуулах	бүжгийн сургалтаар 893 хүүхэд, 564 залуучууд, 624 ахмадууд нийт 2041 иргэнд нийтийн бүжгийн 20 хувилбар бүжгийг зааж сургасан.	сургалтын чанарыг сайжруулан сум, бүс, аймгийн уралдааныг зохион байгуулна.	зүй, мэдлэг, ур чадвар сайжирч, иргэдэд эрүүл мэнд, гоо зүйн боловсрол олгоно.	соёл урлагийн газар
146	1 8	АЗДҮАХ-ийн 2.4.9	Түүх соёлын дурсгалт зүйлс, хөшөө дурсгалыг барих, сэргээн засварлах	Зайлшгүй шаардлагатай сэргээн засварлах, шинээр барих хөшөө дурсгалын судалгаа хийгдсэн.	Зайлшгүй шаардлагатай буюу Ардын хувьсгалтай холбоо бүхий 2-3 хөшөө дурсгалыг сэргээж, Дөрвөлжин сүмийг шинээр босгох зураг, төсвийн төслийг боловсруулж, батлуулна.	Соёлын аялал жуулчлал хөгжиж, соёлын үйлдвэрлэл, ашиг орлого нэмэгдэнэ.	Боловсрол, соёл урлагийн газар Сумын ЗДТГ
147	1 9	ЗГҮАХ 3.2.49 АЗДҮАХ-ийн 2.4.10	Соёлын төвийн дэргэдэх дугуйлангийн сурагчдын ур чадварыг нэмэгдүүлэх, тоглолтын хувцас, хөгжим техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр шинэчлэх ажлыг үе шатайгаар хэрэгжүүлэх	Соёлын төвүүдийн дэргэд 22 төрлийн дугуйланд 1711 хүүхэд, залуучуудыг суралцуулан ур чадвар эзэмшүүлэн ажиллаж байна.	Зарим сумдын соёлын төвийн тоглолтын хувцас, тоног төхөөрөмжийг шинэчлэхэд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлнэ.	Хүүхэд, залуучуудын авьяас чадвар дээшилнэ. Соёл, урлагийн үйлчилгээ, дугуйлангийн сургалтын чанар сайжирна.	Боловсрол, соёл урлагийн газар Сумын ЗДТГ
2.5. Гэр бүл, эмэгтэйчүүд, хүүхэд, залуучуудын бодлого							
Гэр бүлийн үнэт зүйлсийг бэхжүүлж, төрөлх нутгаараа бахархах, түүх, ёс заншил, уламжлалт соёлоо дээдлэх, амьдралын арга ухаанд сургах замаар өрсөлдөх чадвартай, хөдөлмөрч, хүмүүнлэг иргэнийг төлөвшүүлнэ.							
148	1	АЗДҮАХ-ийн 2.5.1	"Бид Сэлэнгийн ирээдүй", "Жаргалтай гэр бүл", "Залуусын боломж"		Бодлого, хөтөлбөрийг батлуулж, хэрэгжилтийг	Хүүхдийн хөгжил хамгааллын үйлчилгээний сайжирна. Ажилгүйдэл багасаж,	Боловсрол, соёл урлагийн газар, ГБХЗХГ

		хөтөлбөрүүдийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх	ханганэ.	
149	2	АЗДҮАХ-ийн 2.5.1 “Хөгжилд хү оролцоо” хү чуулганыг байгуулах	ГБХЗХГ, Сумын ЗДТГ	
150	3	АЗДҮАХ-ийн 2.5.1 “Залуучуудын хөгжлийн төв байгуулах, тохижуулах, ажиллагааг сайжруулах	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ГБХЗХГ	ийн хөгжилд суусын оролцоог үз.
151	4	ЗГҮАХ 3.4.6 АЗДҮАХ-ийн 2.5.2 Насанд хүрээгүй хүнийг ажиллуулахыг хориглосон ажлын байрны жагсаалтыг аж ахуйн нэгж, албан байгууллага, олон нийтэд таниулан сурталчилах	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ГБХЗХГ	Залуучуудын нийгмийн хариуцлага дээшилж, тэдний шинэ санал, санаачилга хэрэгжих боломж бүрдэнэ.
152	5	ЗГҮАХ 3.4.4 АЗДҮАХ-ийн 2.5.3 Аймаг, сумын төлөө ажлын зөвлөлийн ажлыг тогтмолжуулж, хүүхдийн санал санаачилгыг шийдвэртээ тусгадаг “Хүүхдэд бодлого”-ыг	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ГБХЗХГ	Урлагаар дамжуулан гоо зүйн төлөвшил олгоно.
			ий авсролын үзүүллийн 5000-аас доошгүй хүүхдийг хамруулж хүүхдийн авъяас чадварыг нээн хөгжүүлнэ.	

157	1 0	АЗДҮАХ-ийн 2.5.6	Нэрт яруу найрагч Г.Сэр-Одын мэндэлсэний 100-н жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэх, өсвөрийн яруу найрагчдын аймгийн уралдааныг зохион байгуулах	“Бид Сэлэнгийн үр сад” дуутай болсон. Уламжлал болгон зохион байгуулдаг арга хэмжээ.	Яруу найрагч 100 хүүхдийг оролцуулна.	Эх хэл соёлоороо бахархах үзлийг төлөвшүүлж, яруу найраг сонирхогч хүүхдийн тоо нэмэгдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ГБХЗХГ
158	1 1	АЗДҮАХ-ийн 2.5.6	“Уран бүтээлч хүүхэд”- ийн үзэсгэлэнг зохион байгуулж, хүүхдийн авьяас, чадварыг нээн хөгжүүлэх		Хүүхдийн уран бүтээлийг дэмжинэ.	Хүүхэд бие даан авьяас, чадвараа хөгжүүлэх боломж бүрдэнэ.	ГБХЗХГ, Сумдын ЗДТГ
159	1 2	АЗДҮАХ-ийн 2.5.7	Бүсийн төвүүдэд хүүхдийн хөдөлмөр амралтын зусланг байгуулж, мэргэжил арга зүйгээр дэмжин ажиллах	Эх үүсвэр, боломжийг судалсан.	Орон нутгийн хүүхдийн 2 зусланг түшиглэн 1 ээлжинд хүүхэд амруулах замаар хөдөлмөр зуслангийн эхлэлийг тавина.	Хүүхдийг хөдөлмөрөөр дамжуулан амьдрах ухаанд сургана.	ГБХЗХГ, Сумдын ЗДТГ
160	1 3	ЗГҮАХ 3.4.2 АЗДҮАХ-ийн 2.5.9	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх аймгийн дэд хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх	Төлөвлөгөө, хөтөлбөр боловсруулах хэрэгцээ, шаардлагатай байна.	Гэр бүлийн хүчирхийллийг 10 хувиар бууруулна	Хүчирхийллийг таслан зогсоож, гэр бүлийн эерэг харилцаа, хандлага нэмэгдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ГБХЗХГ
161	1 4	ЗГҮАХ 3.4.2 АЗДҮАХ-ийн 2.5.9	Хөршийн холбоог сайжруулж, бүх төрлийн хүчирхийллийг таслан зогсоох	Гарын авлага боловсруулах Мэдээ мэдээлэлээр хангах ажлыг тогтмол зохион байгуулж байна.	23316 өрхийн тоогоор гарын авлага түгээж, зөв мэдээ, мэдээллийг хүргэнэ.	Иргэн бүрийн нийгэмд хүлээсэн үүрэг хариуцлага нэмэгдэнэ.	ГБХЗХГ, Сумдын ЗДТГ
162	1	ЗГҮАХ 3.4.4	Сар бүрийн 1 өдрийг	“Шилдэг гэр бүл”	Дэлхийн гэр бүлийн	Гэр бүлийн үнэ цэнийг	Аймаг, сумдын

5	АЗДҮАХ-ийн 2.5.10	“Гэр бүлийн өдөр” болгон хүүхэд, залуучууд, эмэгтэйчүүдийн төрөлжсөн сургалт, арга зохион байгуулах	шалгаруулах уралдааныг жил бүр зохион байгуулж байна.	өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх хөтөлбөрт аян, арга хэмжээг байгуулж “Шилдэг бүл”-ийг шалгаруулна.	нэмэгдүүлж, ёс заншил, соёл, уламжлалаа дээдлэх үзэл төлөвшүүлж, гэр бүлд чиглэсэн ажил үйлчилгээ тогтмолжино.	ЗДТГ, ГБХЗХГ	
2.6.Хөдөлмөр эрхлэлт, нийгмийн хамгаалал							
Зах зээлийн эрэлтэд нийцсэн ур чадвар, мэргэшилтэй ажилтнуудыг бэлтгэх, шинээр ажлын байр бий болгох замаар өрхийн орлогыг нэмэгдүүлнэ.							
163	1	АЗДҮАХ-ийн 2.6.1	Ажлын байр бий болгосон, тогвортой хадгалсан аж ахуй нэгж байгууллагыг шалгаруулах, ажил олгогч нарт үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2 аж ахуйн нэгж, 2 иргэнийг урамшуулсан.	Журмын дагуу 3 аж ахуйн нэгж, 2 иргэнийг урамшуулна.	Иргэн аж ахуйн нийгмийн идэвхи оролцоо дээшилнэ.	Аймгийн ЗДТГ, Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар
164	2	АЗДҮАХ-ийн 2.6.2	Ажлын байрны захиалга өгсөн ажил олгогчийн мэдээллийг хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийн нэгдсэн санд тухай бүр бүртгэж захиалга, хүсэлтийг шуурхай шийдвэрлэх	2016 онд ажил олгогчоос ирүүлсэн 1178 ажлын байрны захиалгын дагуу 985 иргэн ажилд зуучлагдсан байна.	“Нэг өрх нэг ажлын байртай болгох” бодлогын хүрээнд 2017 онд 1000 иргэн ажилд зуучлагдсан байна.	Ажилтай болсон иргэдийн тоо нэмэгдсэнээр өрхийн орлого дээшилнэ.	Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар, Сумын ЗДТГ
165	3	АЗДҮАХ-ийн 2.6.3	Шинээр бий болсон ажлын байрны бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн систем “LMIS-д програмд бүртгэж, мэдээлэх	Шинээр 1548 ажлын байр бий болсон.	1000 шинэ ажлын байр бий болсон байна.	Шинээр бий болсон ажлын байр, иргэдийн ажилтай болсон мэдээлэл тодорхой болно.	Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар, Сумын ЗДТГ
	4	АЗДҮАХ-ийн 2.6.4	Аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2016	Батлагдсан журмын дагуу 6 аж ахуйн	Аж ахуйн нэгж байгууллагуудын	Аймгийн ЗДТГ, Хөдөлмөр	

166		оны 78 тоот тогтоолоор батлагдсан "Эрүүл аюулгүй ажлын байрыг эрхэмлэгч байгууллага шалгаруулах" журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулах	-	нэгж байгууллагуудыг шалгаруулсан байна.	нөхцөл, эрүүл аюулгүй орчин дээшилнэ.	халамж үйлчилгээний газар, Хөдөлмөр аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн салбар зөвлөл
167	5	Мэргэжлийн боловсролын салбарын багшийг чадваржуулах, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамруулах ажлыг зохион байгуулах	Багш, ажилтны сургалтанд хамрагдалт 22 хувьтай байсан.	Багш нарийн сургалтанд хамрагдалтын хувийг 40 хувьд хүргэж ур чадварыг дээшлүүлнэ.	Багш удирдах ажилтны мэдлэг, ур чадвар дээшилнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Политехникийн коллеж Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв
168	6	Сүхбаатар, Мандал, Баянгол суманд үйл ажиллагаа явуулж буй ахмадын сувиллыг түшиглэн улирал бүр ахмад настуудыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулах арга хэмжээг зохион байгуулах	Ахмадын сувилалд давхардсан тоогоор 559 ахмад настан амарч сувилуулсан байна.	Ахмадын сувилалд 860 ахмад настан сувилан эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулсан байна.	Ахмад настныг өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх ажилд ахиц гарна.	Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар, Эрүүл мэндийн газар Сумын ЗДТГ, Ахмадын хороо
169	7	Ахмадын кабинетыг нээн ажиллуулах, эмч, боловсон хүчнээр хангах	-	Мандал, Сайхан, Сүхбаатар суманд ахмадын кабинетыг нээсэн байна.	Ахмадуудад үзүүлэх эрүүл мэндийн зөвлөгөө, тусламж, дэмжлэг сайжирна.	Эрүүл мэндийн газар, Нэгдсэн эмнэлгүүд, Эрүүл Мэндийн Төв, Ахмадын хороо
170	8	Ахмад настныг үзлэг оношлогоо, болон хэвтэж эмчлүүлэхэд дугаар харгалзахгүй	-	Журмыг боловсруулан баталгаажуулж, ахмадад үйлчилэх	Ахмадуудад үзүүлэх эрүүл мэндийн үйлчилгээ сайжирсанаар сэтгэл ханамж дээшилнэ.	Эрүүл мэндийн газар, Нэгдсэн эмнэлгүүд, Эрүүл Мэндийн

			үйлчлэх талаар журам боловсруулан мөрдөн "Хүндлэл" үйлчилгээ шинээр бий болгож, хэвшүүлэх		цагийн хуваарь дотоод зохион байгуулалтыг мөрдөн ажиллана.		Төв, Ахмадын хороо
171	9	АЗДУА 2.6.9	Ахмад настны асаргаа үйлчилгээ сэргээн засах, сувилахуйн үйлчилгээг 2 удаа гэрээр үзүүлэх ажил зохион байгуулах	Давхардсан тоогоор 360 ахмад настанд сувилахуйн тусламж үйлчилгээг гэрээр үзүүлсэн.	400 ахмад настанд сувилахуйн тусламж үйлчилгээг гэрээр үзүүлсэн байна.	Ахмад настны сэтгэл ханамж нэмэгдэнэ.	Эрүүл мэндийн газар, Нэгдсэн эмнэлэгүүд, Эрүүл Мэндийн Төв, Ахмадын хороо
172	10	АЗДУАХ-ийн 2.6.9	Байнгын асаргаанд байдаг ахмад настнуудыг асарч буй иргэдэд асаргааны сургалт зохион байгуулах	Давхардсан тоогоор 491 хүнд байнгын асаргааны сургалтанд хамрагдсан.	Байнгын асаргаа, сувилахуйн сургалтанд 511 иргэн хамрагдсан байна.	Ахмад настнуудыг асарч байгаа иргэн асаргаа сувилгааны талаар мэдлэг, чадвартай болно.	Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар, Эрүүл мэндийн газар
173	11	АЗДУАХ-ийн 2.6.10	Ойжуулалт, цэцэрлэгжүүлэлт, туслах аж ахуй эрхлэх, хүүхэд асрах, байгаль орчныг хамгаалах олон нийтэд тустай ажил үйлчилгээг ахмадын хороо болон төрийн байгууллагын оролцоотойгоор хэрэгжүүлэх	-	Ахмадын хороо болон төрийн бус байгууллагын оролцоотойгоор хэрэгжүүлсэн байна.	Төрийн бус байгууллагуудын нийгмийн идэвхи, санаачлага оролцоо дээшилнэ.	Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар, Эрүүл мэндийн газар Сумдын ЗДТГ
174	12	АЗДУАХ-ийн 2.6.11	40-өөс дээш насны иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгааг нарийвчлан гаргах, тэднийг байнгын болон түр ажлын байранд зуучлах	2014 онд 69 иргэнийг төмс хүнсний ногоо тариалах, иргэдийн эргүүл, байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх, осол гэмтэлээс сэргийлэх, бүлгээр ажиллуулах тосолд хамруулсан	Иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгааг нарийвчлан гаргаж, 20 хувийг ажилтай болгоно.	Иргэдийн өрхийн орлого нэмэгдэнэ.	Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар, Сумдын ЗДТГ

175	1 3	АЗДҮАХ-ийн 2.6.12	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн өдөрлөгийг зохион байгуулж, өдөрлөгийн үеэр эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах	2015 онд давхардсан тоогоор 1790 хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд өдөрлөг, үзлэгт хамрагдсан.	Эрүүл мэндийн үзлэгт давхардсан тоогоор хөгжлийн бэрхшээлтэй 2000 иргэн хамрагдсан байна.	Хөгжлийн иргэдийн эрүүл мэндийг хамгаалах ажил сайжирна.	Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар, Сумдын ЗДТГ
176	1 4	АЗДҮАХ-ийн 2.6.12	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг Хүүхдийн зусланд амрахад дэмжлэг үзүүлж тэднийг хамт олонд түшиглэн сэргээх засах ажлыг зохион байгуулах	-	Хөгжлийн бэрхшээлтэй 10 хүүхэд хамрагдсан байна.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийг хамт олонд түшиглэн сэргээн засна.	Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар, Сумдын ЗДТГ
177	1 5	АЗДҮАХ-ийн 2.6.12	Аймаг орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн ТББ, холбоодуудтай хамтран ажиллах гадаад, дотоодын төсөл хөтөлбөрт хамруулах ажлыг зохион байгуулах	-	Тэгш дүүрэн хөтөлбөрийн хүрээнд Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн бүхий 10 доошгүй өрхийг төсөлд хамруулсан байна.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн өрхийн орлого дээшилнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ
178	1 6	АЗДҮАХ-ийн 2.6.12	Байнгын асргаанд байдаг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд асарч буй иргэдэд байнгын асргааны талаар сургалт зохион байгуулах, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийг нарийн мэргэжлийн эмч нарын үзлэг оношлогоо, шинжилгээнд хамруулж эмчлэх	-	180 иргэнийг байнгын асргааны талаарх сургалтанд хамруулсан байна.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч байгаа иргэдийн асргаа сувилгааны талаарх мэдлэг, чадвар дээшилж хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүд эмнэлэгийн үйлчилгээнд бүрэн хамрагдсан байна.	Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар, Эрүүл мэндийн газар Сумдын ЗДТГ
179	1		Орлогыг орлуулан	26294	22000	Өрхийн амжиргааны	Хөдөлмөр

7	АЗДҮАХ-ийн 2.6.14	тооцох аргачлалын дагуу амьжиргааны түвшинг шинэчлэн тогтоох ажлыг зохион байгуулах	хамрагдсан байна.	хамрагдсан байна.	хамрагдсан байна.	түвшингийн үнэн зөв судалгаа бий болно.	халамж үйлчилгээний газар, Эрүүл мэндийн газар Сумдын ЗДТГ
180	1 8	Ажилгүй иргэдэд нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийн сургалтыг зохион байгуулан сайн дурын даатгалд хамруулах	700 гаруй ажилгүй иргэнд 35 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж, 1276 иргэнийг сайн дурын даатгалд хамрагдсан байна.	1400 иргэнийг сургалтанд хамруулж, 1913 иргэнийг сайн дурын даатгалд хамруулсан байна.	Иргэдийн мэдлэг дээшилж, даатгалд хамрагдах хандлага сайжирна.	Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын хэлтэс, Сумдын ЗДТГ	
181	1 9	Малчин үнэмлэхтэй болон мал бүхий иргэдийн судалгааг гарган сайн дурын даатгалд хамруулах	Аймгийн хэмжээнд малчин үнэмлэхтэй 3893 иргэнээс 1103 малчин сайн дурын даатгалд хамрагдсан байна.	1654 малчинг сайн дурын даатгалд хамруулсан байна.	Малчдын нийгмийн даатгалд хамрагдах хандлага дээшилнэ.	Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын хэлтэс, Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар, Сумдын ЗДТГ	
182	2 0	Бичил уурхай эрхлэх зөвшөөрөл авсан иргэдийг нийгмийн даатгалд заавал хамруулсан байх ажлыг зохион байгуулах	Аймгийн хэмжээнд бичил уурхай эрхлэх зөвшөөрөлтэй 394 иргэнээс 173 иргэн сайн дурын даатгалд хамрагдсан байна.	Бичил уурхай эрхлэх зөвшөөрөлтэй 259 иргэн сайн дурын даатгалд хамруулсан байна	Сайн дурын даатгалд хамрагдсанаар бичил уурхай эрхлэгчдын нийгмийн баталгаа хангагдана.	Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын хэлтэс, Сумдын ЗДТГ	
183	2 1	Аж ахуй нэгж, байгууллагын нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн хяналтыг хийж, зөрчил дутагдлыг арилгах	Сүхбаатар сумын 36, бусад сумдын 136 аж ахуй нэгж, байгууллагын нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн хяналт хяналт тайланд хийсэн.	Сүхбаатар сумын 54, бусад сумдын 204 аж ахуй нэгж, байгууллагуудад хяналт шалгалт хийгдсэн байна.	Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн зөрчил буурна.	Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын хэлтэс, Сумдын ЗДТГ	
184	2 2	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас эмийн үнийн	Аймгийн хэмжээнд 22 эмийн сан хөнгөлөлттэй эмийн	27 эмийн сан хөнгөлөлттэй эмийн жороор үйлчилдэг	Иргэдийн хөнгөлөлттэй эмээр үйлчлүүлэх боломж нэмэгдэн иргэдийн амьдралд эсрэг	Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын	

	хөнгөлөлт эмийн сангийн нэмэгдүүлэх	үзүүлэх тоог	жороор үзүүлдэг.	үйлчилгээ	болсон байна.	нөлөө бий болно.	хэлтэс, Сумдын ЗДТГ
ГУРАВ.ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО							
3.1.Төрийн үйлчилгээний шуурхай байдал, чанар, хүртээмж, төрийн албан хаагчдын ажлын хариуцлагыг дээшлүүлж, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний үр нөлөөг сайжруулна.							
3.1.1.Төрийн захиргаа, мэдээлэл сурталчилгааны ажил үйлчилгээ							
185	1	АЗДҮАХ-ийн 3.1.1.	Төр, төсвийн байгууллагуудад "Соёлтой харилцаа- Шуурхай үйлчилгээ" хөдөлгөөнийг аймаг, сумдын Засаг даргын Тамгын газар, аймгийн Засаг даргын эрхлэх асуудлын газар, хэлтэс, албадыг хамруулан зохион байгуулах	- 			

			бий болгох	батлагдсан аймгийн журам” хэрэгжиж байна.	“Сэлэнгэ шагналын хэрэгжиж байна.	нутгийн хэмжээнд шагналын эрх зүйн орчин хангадана.	алдар хүндийг мөнхжүүлэх боломж бүрдэнэ.	
188	4	АЗДҮАХ-ийн 3.1.2	Нээлттэй Сэлэнгэ” төрийн үйлчилгээний цахим лавлахыг хэрэглээнд зарим нэвтрүүлж, үүрэн сумдад мээсэж телефоны үйлчилгээг нэмэгдүүлэх	Одоогоор төрийн үйлчилгээний лавлах, орон нутгийн хэмжээнд цаасаар хэрэглэгдэж байна. Мөн мээсэж төхөөрөмжөөр Орхонтуул, Цагааннуур, Баянгол сумд иргэдэд мэдээлэл хүргэж байна.	Иргэдийг бүх төрлийн ухаалаг гар утас ашиглан аймгийн танилцуулга болон цаг үеийн мэдээ мэдээлэл, төрийн үйлчилгээний лавлахаар хангах санал өргөдөл, гомдол хүлээн авах боломж бүрдэнэ.	Иргэд төрийн үйлчилгээний талаарх мэдээ мэдээллийг шуурхай хүлээн авах, технологийн шинэчлэлийг ашиглан санал, хүсэлтээ гаргадаг болно.	Аймгийн ЗДТГ	
189	5	АЗДҮАХ-ийн 3.1.2	Иргэдийн СӨГ-ыг хүлээн авч, шийдвэрлэх үйл ажиллагааг цахимжуулах	Аймаг, сумдын Засаг даргын Тамгын газар, агентлагууд иргэдийн санал өргөдөл, цаасаар гомдлыг үтсаар хүлээн авч шийдвэрлэж байна.	Төрийн байгууллагууд иргэдийн санал хүсэлтийг цахим хэлбэрээр авах, хариу өгөх боломж бүрдэнэ.	Иргэд санал хүсэлтээ төрийн байгууллагуудад цаг хугацаа, орон зайнаас үл хамааран гаргаж шуурхай шийдвэрлүүлэх боломжтой болно.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, аймгийн Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний агентлагууд	
190	6	АЗДҮАХ-ийн 3.1.3	“Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн төв”-ийн үйл ажиллагаа, нэр үйлчилгээний төрөл, чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	2015 оны байдлаар Газрын харилцаа, Улсын бүртгэл, татвар, даатгалын гэх мэт 5 үйлчилгээг үзүүлж байна.	Үйлчилгээний төрлийг нэмэгдүүлж, нотариат, хууль эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх төв, банкны үйлчилгээг бий болгоно.	Иргэд төрийн үйлчилгээг нэг цэгээс чирэгдэлгүй, шуурхай авах боломж бүрдэнэ.	Аймгийн ЗДТГ	
191	7	АЗДҮАХ-ийн 3.1.3	Төрийн үйлчилгээний “ТҮЦ” машиныг Сайхан суманд байршуулах	Сүхбаатар, Мандал сумдад тус бүр 1 ТҮЦ машин ажиллаж, жилд дунджаар иргэд 4500 орчим лавлагаа, мэдээллийг авсан	ТҮЦ машины тоо нэмэгдэж, Орхоны бүсийн сумдын иргэд төрсний болон гэрлэлтийн лавлагаа, оршин суугаа хаягийг	Иргэд төрийн үйлчилгээг чирэгдэлгүй, дэргэдээсээ авах боломж бүрдэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ	

			байна.	тодорхойлолт, цахилгааны төлбөр гэх мэт 20 төрлийн үйлчилгээг шуурхай авах боломжтой болно.				
192	8	АЗДҮАХ-ийн 3.1.8	Аймаг, сумдын цахим хуудас орчин үеийн шаардлагыг хангахгүй байна.	17 сумыг орчин үеийн шаардлага хангасан байнгын ажиллагаатай цахим хуудастай болгож, цаг үеийн шуурхай хуралдааныг хийдэг цахимаар болсон байна.	Аймаг, сумын цахим хуудсаар дамжуулан мэдээ мэдээллийг шуурхай ил тод хүргэх боломжтой болж, цахим хурлыг тогтмолжуулснаар цаг хугацаа, төсөв санхүүгийн хэмнэлт гарсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Төрийн захиргааны удирдлагын хэлтэс		
193	9	АЗДҮАХ-ийн 3.1.4	"Багийн хөгжлийн хөтөлбөр"-ийг боловсруулан, хэрэгжилтийг эхлүүлэх	Монгол Улсын Засгын газрын 2008 оны 07 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Багийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөр" нь 2015 онд хэрэгжиж дууссан. Засаг захиргааны анхан шатны нэгж болох багийн хөгжлийг дэмжих бодлогын баримт бичиг одоогоор байхгүй байна.	Аймаг орон нутгийнхаа онцлогт нийцсэн бодлогын баримт бичигтэй болж, багийг чадавхижуулах үйл ажиллагааг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	Засаг захиргааны анхан шатны нэгж багийн хөгжлийг дэмжин, иргэд төрийн харилцааг бэхжүүлж төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмж нэмэгдэнэ.	Хяналт, шинжилгээ үнэлгээ, дотоод аудитын хэлтэс	
194	0	АЗДҮАХ-ийн 3.1.6.	"Суралцагч байгууллага-Төрийн албаны манлайлал" хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжилтийг эхлүүлэх	Аймгийн "Төрийн албан хаагчийн мэдлэг чадвар хөтөлбөр" 2010-2016 онд хэрэгжиж дууссан.	Төрийн бүх шатны байгууллагуудыг хөгжүүлэх аймгийн бодлогын баримт бичигтэй болно.	Төрийн албан хаагчийн мэдлэг ур чадвар дээшилж, мэргэшсэн чадварлаг байгууллага хамт олон бүрдэнэ.	Аймгийн ЗДТГ	
195	1	АЗДҮАХ-ийн	Төрийн албан	Аймгийн төрийн албан	Төрийн албан	Төрийн албан	Төрийн албан	Аймгийн ЗДТГ

1	3.1.6.	хаагчдын ажиллах нөхцлийг сайжруулах "Нийгмийн баталгаа" хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжилтийг эхлүүлэх	хаагчдын "Нийгмийн баталгаа" хөтөлбөр 2012 онд хэрэгжиж дууссан.	хаагчдын нөхцөл, нийгмийн баталгаа хангах бодлогын баримт болно.	ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгаа боломжтой болно.	
196	1 2 3.1.7.	Чанарын удирдлагын тогтолцооны байнгын сайжруулалтыг хангаж, ISO 9001:2015 стандартад шилжүүлэх арга хэмжээ авах	Аймгийн болон ЗДТГ-ын Стандарт хэмжил зүйн хэлтэс ISO 9001:2015, MNS 9001:2008 стандарт хэрэгжүүлж, гэрчилгээжсэн.	Аймгийн ЗДТГ, Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн үйл ажиллагаанд байнгын сайжруулалт хийгдэж, ISO 9001:2015 стандартыг хэрэгжүүлж баталгаажуулна.	Байгууллагуудын төрийн үйлчилгээний чанар олон улсын стандартын шаардлагад нийцсэн байна.	Аймгийн ЗДТГ, Стандарт хэмжил зүйн хэлтэс
197	1 3	"Өргөн Сэлэнгэ" сэтгүүлийг гаргаж нийтийн хүртээл болгох	Аймагт зохион байгуулагдсан томоохон ажил үйлчилгээний талаарх АЗ форматын 8 нүүр "Өргөн сэлэнгэ" сонинг сар бүр 1000 ширхэгийг хэвлэн нийтийн хүртээл болгож байна.	Аймгийн цаг үеийн мэдээлэл, амжилт, брэнд бүтээгдэхүүн, баялаг бүтээгчид, түүх соёлын дурсгалт газар, алдартан гавьяатанг хамруулсан А4 форматын 100 хуудас "Өргөн Сэлэнгэ" сэтгүүлийг улирал тутам хэвлэж иргэдэд түгээнэ.	Иргэдийг цаг үеийн мэдээ, мэдээллээр хангаж, аймаг орон нутгийнхаа брэнд бүтээгдэхүүнийг сурталчлан, Сэлэнгэ нутгийн алдартан гавьяатнуудыг нийтэд таниулж, мөнхжүүлнэ.	Хяналт, шинжилгээ үнэлгээ, дотоод аудитын хэлтэс
198	1 4	"Сэлэнгийн өнгө" тусгай сурвалжлага, цуврал, баримтат нэвтрүүлгийг бэлтгэн төв, орон нутгийн	Сумдын "Соёл эдийн засгийн өдрүүд" арга хэмжээг ТВ5 телевизтэй гэрээ байгуулан тусгай	Төв, орон нутгийн телевизээр улирал бүр аймаг орон нутгийн онцлог, цаг үеийн нөхцөл	Аймгийн хэмжээнд зохион байгуулсан онцлог арга хэмжээнүүдийн талаарх дүрс бичлэгийн архивтай болж, иргэдийг орон нутгийн	Хяналт, шинжилгээ үнэлгээ, дотоод аудитын

		хэвлэлээр нэвтрүүлэх	нэвтрүүлэгээр нийтэд сурталчилж байсан.	байдалд уялдуулсан сурвалжлага, нэвтрүүлэгийг нийтийн хүртээл болгоно.	мэдээллээр хангана.	хэлтэс
199	1 5	“Иргэдээ сонсьё” телевизийн шууд нэвтрүүлэгийг зохион байгуулж, иргэдийн санал хүсэлтийг хүлээн авч, шийдвэрлэх арга хэмжээг зохион байгуулах	“Иргэдээ сонсьё” телевизийн шууд нэвтрүүлэгийг 7 хоног бүр зохион байгуулж нийт 40 байгууллагыг оролцуулсан байна.	Төрийн байгууллагуудыг салбараар нь ангилж сар бүр зохион байгуулан, иргэдээс ирсэн санал хүсэлт, өргөдөл гомдлыг шийдвэрлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аймгийн Засаг даргаар батлуулж, хэрэгжилтийг хангаж ажилласан байна.	төрийн байгууллагууд иргэдэд үйл ажиллагаагаа сурталчлан иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг шуурхай шийдвэрлэх нөхцөл бүрдэнэ.	Төрийн захиргааны удирдлагын хэлтэс, Хяналт, шинжилгээ үнэлгээ, дотоод аудитын хэлтэс
200	1 6	Аймгийн Засаг Тамгын газарт “Мэдээллийн студи” байгуулан ажиллуулах ажлыг эхлүүлэх	Аймаг орон нутгаа сурталчлах сурвалжлага, нэвтрүүлэг, танилцуулга зэрэг дүрст мэдээллүүдийг бэлтгэхэд төв орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудаар өндөр үнээр хийлгэж байна.	Мэдээллийн студээр дамжуулан цаг үеийн мэдээ, сурвалжлага, нэвтрүүлэгүүдийг бэлтгэн гаргана.	Иргэд олон нийтэд хүргэх мэдээллийн хурдыг нэмэгдүүлж, аймаг орон нутгынхаа ололт амжилтыг сурталчлан таниулна.	Хяналт, шинжилгээ үнэлгээ, дотоод аудитын хэлтэс
201	1 7	Орон нутагт ажиллаж буй хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж, хамтын ажиллагааг	Сумдад ажиллаж байгаа хэвлэл мэдээллийн ажилтнууд уялдаа холбоо тааруугаас иргэдэд мэдээ мэдээлэл хүрэхгүй байна.	Сумдад зохион байгуулагдсан ажил үйлчилгээний талаарх мэдээллийг аймгийн хэмжээнд цаг алдалгүй нийтэд хүргэнэ.	Хэвлэл мэдээллийн байгууллага, сэтгүүлчдийн хамтын ажиллагаа сайжирч, мэдээллийн хурд нэмэгдэнэ.	Хяналт, шинжилгээ үнэлгээ, дотоод аудитын хэлтэс

		бэхжүүлэн "Хэвлэл мэдээллийн сүлжээ"-г бий болгох	Орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай аймгийн Засаг дарга жил бүр гэрээ байгуулан ажиллаж байна.			
3.1.2.Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын ажил үйлчилгээ						
202	18	АЗДҮАХ-ийн 3.1.12	Нутгийн захиргааны байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх журмыг цаг үеийн эрэлт, шаардлагад нийцүүлэн шинэчлэн боловсруулж мөрдүүлэх	Аймгийн Засаг даргын 2010 оны 359 дүгээр захирамжаар батлагдсан "Төрийн нутгийн захиргааны байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ хийх, үр дүнг үнэлэх журам"-ыг мөрдөн ажиллаж байна	Монгол Улсын Засгийн газраас боловсруулан гаргасан журамтай уялдуулж орон нутагаа тохирсон журмыг шинэчлэн боловсруулж, мөрдөнө.	Нутгийн захиргааны байгууллагуудын үйл ажиллагааны үр дүнг шинэчилсэн журмын дагуу үнэлнэ.
203	19	АЗДҮАХ-ийн 3.1.13	Төрийн байгууллага, төрийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдэд "Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам"-ыг боловсруулж, мөрдүүлэх	Дотоод хяналт шалгалтыг төр төсвийн байгууллагуудад хийж хэвшээгүй байна.	2-оос доошгүй төрийн байгууллагад "Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам"-ын дагуу хяналт-шалгалтыг зохион байгуулна.	Журмыг боловсруулж, байгууллагуудын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг хийж хэвшүүлнэ.
204	20	АЗДҮАХ-ийн 3.1.14	Нутгийн захиргааны байгууллагын 2016 оны үйл ажиллагааны үр дүнг үндэслэн 2 сум, 2 агентлагт аймгийн Засаг даргын "Нэрэмжит үзлэг"-ийг зохион байгуулж, 2 агентлаг 2 суманд	Аймгийн Засаг даргын 2013 оны А/449 дүгээр захирамжаар төрийн байгууллагуудад "Нэрэмжит үзлэг" болон зөвлөн туслах ажлын хэсгийг ажиллуулж байна.	Нутгийн захиргааны байгууллагуудын үйл ажиллагаа сайжирч, төрийн албан хаагчдын мэдлэг чадвар дээшлэн төрийн албаны удирдлага арга зүйгээр хангагдсан байна.	Нутгийн захиргааны байгууллагын үйлчилгээнд өөрчлөлт гарна.

		“Зөвлөн туслах” ажлын хэсгийг ажилуулах, үр дүнг тооцох	Хэрэглэгчийн үнэлгээг аймгийн Засаг даргын Тамгын газраас зохион байгуулж томоохон ажил арга хэмжээний үеэр цаасан хэлбэрээр авч, үр дүнг нэгтгэж байна.	Төрийн бодлогын хэрэгжилт, төрийн байгууллагуудаас иргэдэд үзүүлж байгаа үйлчилгээний чанар, хүртээмжийн талаар сумын насанд хүрсэн иргэдийн 3-5 хүртэлх хувийг хамруулан, мэргэжлийн болон төрийн байгууллагаар гүйцэтгүүнэ.	Иргэдээс гаргасан санал санаачлагыг төрийн ажил үйлчилгээнд хэрэгжүүлж, төр, иргэний хамтын ажиллагааг бэхжүүлнэ.	Хяналт, шинжилгээ үнэлгээ, дотоод аудитын хэлтэс
205	2 1	АЗДҮАХ-ийн 3.1.14	Төрийн чиг үүргийг хэрэгжүүлэгч байгууллагуудын үйлчилгээний чанар, үр дүн, хүртээмжийн талаарх үнэлэлт дүгнэлтийг үйлчлүүлэгч иргэдээс санал асуулга, ярилцлага, цахим хэлбэрээр авч тодорхой зэрэг үр дүнд хүргэх ажлыг хөндлөнгийн байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлэх	3.1.3.Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааны ажил үйлчилгээ		
206	2 2	АЗДҮАХ-ийн 3.1.18	Гадаад харилцааг эдийн засагжуулах аймгийн хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх	Нэгдсэн хөтөлбөр, бодлогын баримт бичгийг боловсруулж, хэрэгжилтийг ханган ажилласан байна.	Уламжлалт харилцаанаас гадна бусад улс орнуудтай хамтын ажиллагааны гэрээ хэлэлцээр шинэ түншлэл нэмэгдэж, аймаг, муж, хотуудын соёл урлаг, боловсрол, спорт, эрүүл мэнд, хөдөө аж ахуй бүтээгдэхүүн үйлчилгээний эдийн засгийн үр нөлөө дээшилнэ.	Төрийн захиргааны удирдлагын хэлтэс
207	2 3	АЗДҮАХ-ийн 3.1.19	Монгол-Оросын хил орчмын бүс нутгийн засаг захиргаа, аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэдийн харилцан	2017 онд хамтран ажиллах гэрээ, бичгийг санаамж байгуулж, хэрэгжүүлнэ.	2 улсын хил орчмын бүс нутгийн засаг захиргаа, аж ахуйн нэгж иргэдийн хамтын ажиллагаа бүх талаар өргөжинө.	Төрийн захиргааны удирдлагын хэлтэс

		ашигтай хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх					
208	2 4	АЗДҮАХ-ийн 3.1.20	Зүүн хойд Азийн бүс нутгийн Засаг захиргаадын холбооны үйл ажиллагаанд идэвх санаачлагатай оролцох	Тус холбоонд 2006 онд гишүүнээр элсэж, гадаад харилцаа, эдийн засаг, гамшгаас хамгаалах гэх мэт 4 удаагийн арга хэмжээнд жил бүр тогтмол оролцож байна.	Олон улсын түвшинд аймаг орон нутгаа сурталчлах арга хэмжээ хэрэгжүүлж, зохион байгуулагдах арга хэмжээнүүдэд идэвхтэй оролцоно.	Холбооны худалдаа, эдийн засаг, шинжлэх ухааны хамтын ажиллагаа өргөжинө.	Төрийн захиргааны удирдлагын хэлтэс
209	2 5	АЗДҮАХ-ийн 3.1.21	Алтанбулаг хилийн боомтоор зорчиж байгаа иргэдийг ая тухтай орчин нөхцлөөр үйлчлүүлэх боломжийг хангах	Хилийн боомтын үйл ажиллагаа, орчин нөхцлийн талаар иргэдээс гарч буй гомдол санал их байна.	Алтанбулаг сумын Засаг даргын Тамгын газар, хилийн боомтод үйл ажиллагаа явуулж буй байгууллагуудтай хамтран ажиллах тусгайлан төлөвлөгөө хэрэгжүүлнэ.	Хилийн боомтоор нэвтэрч буй иргэд ая тухтай, чирэгдэлгүй үйлчлэх нөхцөл бүрдэнэ.	Алтанбулаг сумын ЗДТГ, Холбогдох байгууллагууд
3.1.4.Гамшиг осол, батлан хамгаалах, хяналт шалгалтын ажил үйлчилгээ							
210	2 6	АЗДҮАХ-ийн 3.1.24	Эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалтын тогтолцоог бэхжүүлж, иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг зөрчил дутагдлаас урьдчилан сэргийлэх мэргэжлийн зөвлөгөө дэмжлэгээр хангах сургалт зохион байгуулах	2015 онд 583 хяналт шалгалт, зөвлөн туслах арга хэмжээг явуулж, 583 байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэдийг хамруулан илэрсэн 1808 зөрчил дутагдлаас 1599-ыг арилгуулж, 109197,8 мянган төгрөгийн торгууль, нөхөн төлбөрийг ногдуулан барагдуулсан.	2017 онд хяналт шалгалт, зөвлөн туслах үйлчилгээнд 862 объектыг хамруулахаар төлөвлөөд байна.	Хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчил дутагдлын тоо багасна.	Мэргэжлийн хяналтын газар
211	2 7	АЗДҮАХ-ийн 3.1.24	Мэргэжлийн хяналтын газрын үйл	-Шадар сайдын 2011 оны 71 дүгээр тушаал,	Албаны хувцас, хэрэгсэлгүй 25 улсын	Улсын байцаагчид үйл ажиллагаагаа хэрэгжүүлэх	Мэргэжлийн хяналтын

			ажиллагааг чадавхижуулж, улсын байцаагчдыг албаны хувцас, хэрэгслээр хангах	МХЕГ-ын даргын 2012 оны 156 дугаар тушаалаар батлагдсан "Дүрэмт хувцас хэрэглэх, хангах журам"-ын дагуу нийт 32 улсын байцаагчдын 7 улсын байцаагч 2015 онд шинэ хувцсаар хангагдсан.	байцаагч ажилтнуудыг хувцас, хэрэгслээр хангана.	нөхцөл бүрдэнэ.	газар
212	28	-	Хөрсний болон таримал ургамлын үрийн шинжилгээг нэмэгдүүлэх	Аймгийн МХГ-ын дэргэдэх Итгэмжлэгдсэн лабораторит Таримал ургамлын үр, хорио цээрийн лаборатори ажиллаж байгаагийн зэрэгцээ, Хөрс, усны лаборатори шинээр байгуулагдан ажиллаж байна.	Лабораторийг шаардлагатай урвалж бодисоор хангаж, Алтанбулаг, Орхонтуул сумдын тариалангийн талбайн хөрсний үржил шимийн тодорхойлж, газар тариалангийн үйлдвэрлэл эрхлэгч аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэдийн нөөцөлсөн үрээс дээж аван шинжилгээнд хамруулна.	Алтанбулаг, Орхонтуул сумдын тариалангийн талбайн хөрсний шинж чанарын талаар болон шинжилгээнд хамрагдсан аж ахуйн нэгж байгууллагуудын иргэдийн нөөцөлсөн үрийн чанар дээшилнэ.	Мэргэжлийн хяналтын газар
213	29	АЗДУАХ-ийн 3.1.22	Шатахуун түгээх станцуудын түгээгүүрийг шалган баталгаажуулах иж бүрэн эталон төхөөрөмжөөр тоноглогдсон явуулын лабораторитой болгох	Зөвхөн 10 л-ийн эталон төхөөрөмж ашиглан түгээгүүрт баталгаа-жуулалт хийж, шалгалт, тохируулгын явцад хэмжилт бүрийн дараа шатахууныг гараар юүлдэг зэрэг нь стандартын шаардлагыг бүрэн хангахгүй, аюулгүй	Иж бүрэн мерник бүхий тоноглогдсон автомашин бүхий явуулын лабораторит шалгалт баталгаажуулалт хийдэг болно.	Шатахуун түгээгүүр шалгах аргын стандартын дагуу шалгалт баталгаажуулалт хийгдэж, аюулгүй ажиллагааны шаардлага хангагдана.	Стандарт, хэмжил зүйн хэлтэс

					боловсруулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллана.		албад
217	3	АЗДҮАХ-ийн 3.1.17.	“Төр, улаан загалмайн хамтын ажиллагааны салбар зөвлөл”-ийг байгуулж, үйл ажил- лагааг тогтмолжуулах	Монгол Улсын Засгийн газрын 2016 оны 234-р тогтоолоор хүмүүнлэгийн чиглэ- лээрх нутгийн захиргааны байгуул- лагын зарим чиг үүргийг гүйцэтгүүлэх, үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах чиг үүрэг бүхий зөвлөлийг үндэсний болон орон нутгийн түвшинд байгуулан ажиллуулахаар болсон.	Зөвлөлийг байгуулж, үйл ажиллагааны журмыг боловсруулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллана.	Төр, улаан загалмайн байгууллагын үйл ажиллагаа, хамтын ажиллагаа сайжирна.	Аймгийн ЗДТГ
218	3 4	АЗДҮАХ-ийн 3.1.25	Онцгой байдлын аврах ажиллагааны бэлэн байдлыг дээшлүүлэх зорилгоор туулах чадвар сайтай автомашин, завь, бусад техник хэрэгслээр хангах	Аймгийн ОБГ-ын хэмжээнд нийт 32 автомашин байгаагаас 12,5 хувь буюу 5 автомашин 11-20 жил, 50 хувь буюу 16 автомашин 20-иос дээш жил ашиглагдсан, аврах ажиллагааны моторт завь 5 ашиглагдаж байгаагаас 3 нь шаардлага хангахгүй хэмжээнд хүрсэн.	Үүрэг гүйцэтгэх туулах чадвар сайтай автомашин 1, аврах ажиллагааны завь 2- оор нэмэгдүүлнэ.	Гамшгаас хамгаалах бэлэн байдлын чадавх сайжирч, иргэдэд хүрч үйлчлэх ажиллагаа түргэн шуурхай найдвартай болно.	Онцгой байдлын газар
219	3 5	-	Орон нутгийн гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн ангидын мэдлэг, ур	2016 онд Зүүнбүрэн, Орхон суманд гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургууль,	Гамшгийн нөхцөл байдал үүссэн үед орон нутгийн мэргэжлийн анги,	Жил бүр гамшгаас хамгаалах ангиллын сургалтуудыг зохион байгуулсанаар аймгийн мэргэжлийн ангийн	Онцгой байдлын газар

		чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор Цагааннуур, Хушаат суманд гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургууль, Сант, Жавхлант, Зүүнбүрэн суманд гамшгаас хамгаалах команд штабын зохион байгуулах	Жавхлант, Хушаат суманд гамшгаас команд сургуулийг байгуулах төлөвлөсөн боловч, хөрөнгө санхүүгийн болон бусад нөхцлөөс шалгаалан зохион байгуулагдаагүй.	албад, төр төсвийн болон аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэдийн хамтын үйл ажиллагааг хангах гамшгаас хамгаалах дадлага сургууль болж, тухайн сумын гамшгийн эрсдлийн үнэлгээ хийгдэн, гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөтэй болно.	бүрэлдэхүүн нь гамшгийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ авах чадвар дадлагатай болно.	
220	3 6	Шинэчлэгдэн батлагдсан Батлан хамгаалах багц талаар хуулийн сургалт, сурталчилгааны ажил зохион байгуулах	Ард иргэд болон төрийн албан хаагчид, албан тушаалтнууд өмнө хэрэглэж байсан Батлан хамгаалахтай холбогдол бүхийн хуулийн хүрээнд мэдлэг мэдээлэлтэй байгаа бөгөөд түүнтэй уялдуулан үйл ажиллагаагаа явуулж байна.	Батлан хамгаалахын багц хуулийн талаар зохион байгуулах сургалтанд нийт сумын ИТХ-ын дарга, Засаг дарга, ЗДТГ-ын дарга, Төрийн захиргаа хууль эрх зүй дотоод асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, багийн Засаг дарга, багийн бүртгэлийн мэдээллийн болон нийгмийн ажилтан нийт 146 албан хаагчид хамрагдана.	Сургалтанд хамрагдсанаар иргэнд Батлан хамгаалах багц хуультай холбогдсон үйлчилгээг шуурхай хүргэнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Цэргийн штаб
221	3 7	"Цэргийн насны залуучуудын эрүүл мэндийг хамгаалах, боловсролын түвшинг дээшлүүлэх" хөтөлбөр боловсруулан	-Жил бүрийн цэрэг татлагаар орж буй залуучуудын 50-55 хувь нь эрүүл мэндийн шалтгаанаар чөлөөлөгдөж байна. -Аймгийн хэмжээнд багаас доош түвшний	Жил бүрийн цэргийн албаны эмч нарын үзлэгээр эрүүл мэндийн шалтгаанаар чөлөөлөгддөг байдлыг 5 хүртэл хувиар бууруулна.	Цэргийн насны залуучуудын боловсрол эрүүл мэндийн түвшинд ахиц гарсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Цэргийн штаб, Боловсрол соёл, урлагийн

			хэрэгжилтийг эхлүүлэх	боловсролтой иргэдийн тоо бага боловч цэрэг татлагаар орж буй залуусын 2,3-3 хувийг бага боловсролтой болон бичиг үсэг үл мэдэгч залуучууд эзэлж байна.	-Бага боловсролтой болон бичиг үсэг үл мэдэгч цэргийн насны залуучуудын тоог 10 хүртэл хувиар бууруулна.		газар, Эрүүл мэндийн газар
222	3 8	АЗДҮАХ-ийн 3.1.26	Цэргийн дүйцүүлэх албыг сурталчлах, алба хааж байгаа иргэдийг орон нутгийн бүтээн байгуулалт, бусад арга хэмжээнд татан оролцуулах	Цэргийн дүйцүүлэх алба хааж буй албан хаагчдын үйл ажиллагааг орон нутгагт байгалийн болон бусад гамшигтай тэмцэхэд дэмжлэг үзүүлэх сум, орон нутгийн тохижилтын ажилд оролцох зэргээр хязгаарлагдаж байна.	Цэргийн дүйцүүлэх алба хаагчдын үйл ажиллагааг хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлэхээс гадна иргэдүү чиглэсэн сайн үйлсийн аян, хүмүүнлэгийн ажилд дэмжлэг үзүүлэх түлхүү оролцуулна.	Иргэд цэргийн дүйцүүлэх албыг зохих журмын дагуу орон нутагтаа биечлэн хааж хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлэхээс гадна орон нутгийн бүтээн байгуулалт, хүмүүлэгийн үйл ажиллагаанд оролцож дэмжлэг үзүүлсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Цэргийн штаб, Онцгой байдлын газар, аймаг, сумын ХХТХЗ
223	3 9	АЗДҮАХ-ийн 3.1.26	Ерөнхий болосролын сургуулийн ахлах ангийн сурагчдын дунд аймгийн Засаг даргын нэрэмжит цэрэг спортын "Дөл" тэмцээнийг 2-3 үе шаттайгаар зохион байгуулах	Аймгийн Засаг даргын нэрэмжит спортын тэмцээнийг 2015, 2016 онуудад амжилттай зохион байгуулсан.	Аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй нийт 34 сургуулийн ахлах ангийн 139 бүлгийн 3256 сурагчид шууд болон шууд бус хэлбэрээр оролцоно.	Иргэн -цэргийн харилцааг бэхжүүлэх, хүүхэд залуучуудад эх орноороо бахархах, ард түмнийхээ түүхэн ололт амжилтыг өнөө цагт түгээн дэлгэрүүлэх, хөгжүүлэх санал санаачлага дээшилж тэдний ирээдүйд эзэмших мэргэжлээ сонгоход тодорхой нөлөөлөл үзүүлнэ.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Цэргийн штаб,
3.2.Хүний эрхийг хангах, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг шинэлэг арга хэлбэрээр үр дүнтэй хэрэгжүүлж, хууль, эрх зүйн ажил үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлнэ.							
3.2.1.Иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх, хүний эрхийг хангах, авлигаас урьдчилан сэргийлэх ажил, үйлчилгээ							
224	1		"Бүх нийтийн эрх	Хууль, эрх зүйн сургалт,	Иргэд хууль, эрх зүйн анхан шатны мэдлэгтэй болж, эрх	Аймаг, сумдын ЗДТГ, газар,	

	АЗДҮАХ-ийн 3.2.1	зүйн боловсрол” хөтөлбөр боловсруулан батлуулж, хэрэгжилтийг эхлүүлэх		сурталчилгааны ажлуудыг шаттайгаар зохион үй байгуулж, 6000-аас доошгүй иргэдийг сургалтанд хамруулсан байна.	зүйн боловсрол дээшилсэн байна.	хэлтэс албадууд
225	2	Аймаг, сумдын захиргааны актуудаар цахим сан бүрдүүлж, захиргааны шийдвэрийн хувийн хэрэг бүрдүүлэлтийг шинээр зохион байгуулах	Захиргааны шийдвэрийн хувийн хэрэг, цахим сангүй байсан.	Аймаг, сумдад захиргааны актын цахим сан бүрдэж захиргааны шийдвэрийн хувийн хэрэгтэй болсон байна.	Иргэн, хуулийн этгээдийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол хамгаалагдаж, мэдээлэл лавлагаа шуурхай авах боломж, нөхцөл бүрдсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ХЭЗХ
226	3	“Авлигатай тэмцэх, хариуцлага, шударга ёсыг бэхжүүлэх аймгийн хөтөлбөр”- ийг боловсруулан батлуулж, хэрэгжүүлэх ажлыг эхлүүлэх	Хөтөлбөргүй байсан.	Төрийн байгууллагуудын авлигын эсрэг үйл ажиллагаанд ахиц гарч, аймгийн үнэлгээ 80.0% хувьд хүрсэн байна.	Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх ажил, арга хэмжээнүүд зохион байгуулагдаж, сахилга хариуцлага дээшилсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, төрийн бүх шатны байгууллагууд
227	4	“Авлига, ашиг сонирхлын зөрчилгүй байгууллага, хамт олон” хөдөлгөөнийг өрнүүлж, сайн туршлагуудыг түгээн дэлгэрүүлэх	-	Байгууллагын удирдлагын авлигатай тэмцэх хүсэл зориг, санал санаачлагыг дэмжиж, үр дүнг сайн тооцон, туршлагуудыг нэвтрүүлсэн байна.	Байгууллагуудын үйл ажиллагааны ил тод, нээлттэй байдал нэмэгдэж, иргэдийн итгэл үнэмшил дээшилсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ХЭЗХ
228	5	Авлигаас урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаанд иргэдийн оролцоог	Иргэний хяналтын	Авлигаас урьдчилан сэргийлэх иргэдийн оролцоо нэмэгдэж,	Төрийн байгууллагуудын сахилга хариуцлага дээшилж, үйл ажиллагаа нь нээлттэй, иргэдийн ашиг	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ХЭЗХ

		нэмэгдүүлж, аймаг, сумын гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөлийн дэргэд "Иргэний хяналтын зөвлөл"-ийг ажиллуулах	зөвлөлтгүй байсан.	хөндлөнгийн хяналттай болсон байна.	сонирхолд нийцсэн байна.	
229	6	АЗДҮАХ-ийн 3.2.5 Хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөр УИХ, 2003 оны 41-р тогтоол\	-	Хүний эрхийг зөрчиж буй зөрчлүүдийг арилгах, аюулгүй байдлыг хангах ажил, арга хэмжээнүүдийг тогтмол зохион байгуулдаг болж, хүний эрхийн ажил үйлчилгээнд ахиц гарсан байна.	Үндсэн хуулиар олгогдсон хүний эрх, эрх чөлөө хангагдах боломж, нөхцөл бүрдэж, хүний эрхийн зөрчил буурсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ХЭЗХ, Хүний эрхийн үндэсний комиссын салбар
230	7	Гэрч, хохирогчийг хамгаалах байрны асуудлыг судалж шийдвэрлүүлэх	Хамгаалах байр байхгүй	Сүхбаатар, Мандал, Сайхан сумдад хамгаалах байр болгох боломжтой байрнуудын судалгааг гаргаж, шийдвэр гаргуулах	Гэрч хохирогчийн аюулгүй байдал хангагдах боломж нөхцөл бүрдсэн байна	Аймаг, сумын Засаг даргын Тамгын газар, ЦГ
231	8	Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 25 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэх ажлыг зохион байгуулах	-	Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 25 жилийн ойг төлөвлөгөөний дагуу тэмдэглэж, олон нийтэд сурталчилна.	Монгол Улсын Үндсэн хуулийн ач холбогдлын талаар иргэд олон нийтэд мэдээ, мэдээллээр хангагдсан байна.	Аймаг, сумын ЗДТГ
232	9	ОХУ-ын Буриад Улсын Улан-Үдэ хот, аймгийн хууль сахиулах байгууллагуудын хамтарсан уулзалт, спортын арга хэмжээ зохион байгуулах	-	Уулзалт арга хэмжээний саналыг ОХУ-ын Буриад Улсын Улан-Үдэ хотын удирдлагуудад уламжилж, шийдвэрлүүлсэн байна.	Хууль сахиулах байгууллагуудын гадаад харилцаа, хамтын ажиллагаа өргөжиж, шинэ шатанд гарсан байна.	Аймгийн ЗДТГ, Хууль сахиулах байгууллагууд

		саналыг уламжилж шийдвэрлүүлэх				
3.2.2.Архив, улсын бүртгэлийн ажил, үйлчилгээ						
233	1 0	Төрийн архивын сан хөмрөгийг цахим санд шилжүүлэх ажлыг үргэлжлүүлэх	Цахимжуулалтын ажил 2015 оны байдлаар 17.1 хувь, 2016 оны байдлаар 28.0 хувьтай байгаа.	Лавлагаа мэдээлэлд ихээр ашиглагддаг 17 хөмрөгийг цахим хэлбэрт шилжүүлж, цахимжуулалтын ажлыг 42.8 хувьд хүргэнэ.	Архивын үйлчилгээг цахим хэлбэрээр авах боломж бүрдэж, нээлттэй, хүртээмжтэй, шуурхай болно.	Архивын тасаг Хөмрөг үүсгэгч байгууллагууд
234	1 1	Архивын барилгын зураг төсөв хийлгэх, газрын асуудлыг шийдвэрлүүлэх	Зориулалтын байргүй	Зураг төсөв хийгдэж, газрын асуудал шийдэгдсэн байна.	Архивын зориулалтын байртай болох асуудал шийдэгдсэн байна.	ХЭЗХ, ХОХБТХ, Архивын тасаг
235	1 2	Архивын лавлагаа, мэдээлэл, эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажилд зориулсан "Уншлагын танхим" шинээр байгуулах	Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил явуулах зориулалтын ороо тасалгаагүй байсан.	Архивын баримтыг хэвлэн нийтлэх, сурталчилах, иргэд, байгууллагад архивын баримтаар үйлчлэх, лавлагаа мэдээлэл олгох орчин нөхцөл сайжирсан байна.	Байгууллага, иргэд эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажилд ач холбогдолтой түүхэн баримтуудыг өргөнөөр ашигладаг болж, лавлагаа, мэдээллийн ажил түргэн шуурхай болсон байна.	Аймгийн ЗДТГ, ХЭЗХ, Архивын тасаг
236	1 3	Хөмрөг үүсгэгч байгууллагуудын цаасан болон цахим суурьтай баримтаас төрийн архивын сан хөмрөгийг нөхөн бүрдүүлэх	14 байгууллагын 8100 гаруй баримтаар сан хөмрөгийн нөхөн бүрдүүлэлт хийгдсэн.	Төрийн архивын нөхөн бүрдүүлэлтийн ажлыг шинээр 18 байгууллагын баримтаар нэмэгдүүлсэн байна.	Түүхийн сан хөмрөгийг нөхөн баяжуулж, иргэдэд хүссэн лавлагаа, мэдээллийг өгөх архивын сан хөмрөгтэй болсон байна.	Архивын тасаг, Хөмрөг үүсгэгч байгууллагууд
237	1 4	Мандал, Сайхан сумдад хуулийн улсын этгээдийн бүртгэлийн үйлчилгээг нэвтрүүлэх	Хуулийн этгээдийн бүртгэлийн үйлчилгээ үзүүлдэггүй байсан.	Улсын бүртгэлийн онлайн мэдээллийн санд түшиглэн Мандал, Сайхан сумдад хуулийн этгээдийн бүртгэлийн үйлчилгээг үзүүлдэг болсон байна.	Иргэд хуулийн этгээдийн бүртгэлийн үйлчилгээг сумаасаа авдаг болж, төрийн үйлчилгээний шуурхай байдал хангагдсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, УБХ
238	1	Эд хөрөнгийн эрхийн	Цахимжуулалтын	Аймгийн хэмжээнд эд	Эд хөрөнгийн эрхийн	Аймаг, сумдын

5	АЗДҮАХ-ийн 3.2.7	бүртгэлийн архивын цахимжуулалтыг үргэлжлүүлэх	ажил 43.0 хуятай явагдаж байна.	хөрөнгийн эрхийн бүртгэлийн үйлчилгээг цахим хэлбэрт бүрэн шилжүүлсэн байна.	бүртгэлийн үйлчилгээг цахимаар үзүүлдэг болж, үйлчилгээний шуурхай байдал хангагдсан байна.	ЗДТГ, газар, УБХ
3.2.3. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажил, үйлчилгээ						
239	16	“Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөр”-ийг боловсруулан батлуулж, хэрэгжүүлэх ажлыг эхлүүлэх	2015 оны жилийн эцсийн байдлаар 793 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх онуудаас өссөн үзүүлэлттэй байна.	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөр хэрэгжиснээр гэмт хэргийн гаралтууд буурсан байна.	Гэмт хэргийн гаралт буурч, иргэдийн эрүүл, аюулгүй тайван орчинд амьдрах нөхцөл бүрдсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ЦГ, ГХУСАЗСЗ
240	17	Ерөнхий боловсролын сургуулиудын сурагчдын эцэг, эхийг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд татан оролцуулах олон талт арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх	-	Хүүхдийг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд эцэг, эхчүүдийн оролцоо нэмэгдэж, “School police” арга хэмжээ сургууль бүрт хэрэгжсэн байна.	Хүүхэд аюулгүй орчинд сурч боловсрох нөхцөл бүрдэж, хүүхдээс үйлдэгдэх гэмт хэргийн гаралт буурсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ЦГ, БСУГ, ГБХЗХГ
241	18	Цагдаагийн албанд шаардлагатай тээврийн хэрэгслийн хурд хэмжигч, согтуурал хэмжигч, бэлэн бус торгуулийн машинаар хангах асуудлыг судлан шийдвэрлүүлэх.	Одоогийн багаж хэрэгсэл хүрэлцээгүй.	Шаардлагатай багаж хэрэгслээр хангагдаж, алба хаагчдын үүргээ гүйцэтгэх нөхцөл боломж бүрдсэн байна.	Гэмт хэргийн илрүүлэлтэд сайнаар нөлөөлж, гэмт хэргийн гаралт буурсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ЦГ
242	19	Сүхбаатар сумын 3, 4-р багуудад Цагдаагийн кабоны асуудлыг судлан	Бүх сумд цагдаагийн кабоны барилгатай, багуудад байхгүй.	Багуудад кабонтой болох эсэх асуудал шийдвэрлэгдсэн байна.	Иргэдэд үзүүлэх төрийн үйлчилгээ сайжирч, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд ахиц гарсан байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, ЦГ

243	20	АЗДҮАХ-ийн 3.2.8	Шүүхийн шинжилгээний чанарыг дээшлүүлэхэд шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг суурилуулж, өрөө тасалгаагаар хангах	Лабораторийн тоног төхөөрөмж хуучирсан, өрөө тасалгаа хүрэлцээгүй.	Шаардлагатай тоног төхөөрөмж болон өрөө, тасалгаагаар хангагдаж, ажиллах орчин нөхцөл сайжирсан байна.	Шинжилгээ хийх орчин нөхцөл бүрдэж, иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээний чанар дээшилсэн байна.	ШШАЛба
244	21	АЗДҮАХ-ийн 3.2.8	"Нэг баг-нэг агт", "Нэг аж ахуйн нэгж-нэг мотоцикл" аяныг хэрэгжүүлж, улсын хил хамгаалалтад иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх	-	Хилийн ангиуд агт морь, мотоциклоор хангагдаж, хил хамгаалалтын ажилд ахиц гарсан байна.	Улсын хил хамгаалалтад иргэдийн оролцох оролцоо нэмэгдэж, хил орчмын гэмт хэргийн гаралт буурахад эерэг нөлөө үзүүлсэн байна.	Аймгийн ЗДТГ, Хилийн ангиуд, Сумдын ЗДТГ
245	22	АЗДҮАХ-ийн 3.2.8	"Долоон даваа" байнгын хилийн харуулын байрыг цахилгааны шугамд холбоулах асуудлыг судалж, шийдвэрлүүлэх	Хилийн харуулын байр нь цахилгаан шугамд холбогдоогүй.	Харуулын байр байнгын цахилгааны эх үүсвэрт холбогдож, үйл ажиллагаа явуулах орчин нөхцөл бүрдсэн байна.	Улсын хилийн дэглэмийг сахиулах, хилийн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, хил хамгаалах үйл ажиллагаа сайжирсан байна.	Хилийн 0101 дүгээр анги, Алтанбулагийн чөлөөт бүсийн захирагчийн алба
246	23	АЗДҮАХ-ийн 3.2.10	Зэлтэр боомтын үйл ажиллагааны талаар санал боловсруулж Засгийн газарт уламжлах	-	Эхний ээлжинд улирлын чанартай үйл ажиллагаа явуулах эсэх асуудал шийдэгдсэн байна.	Хоёр улсын иргэд хилээр зорчих, худалдаа арилжаа явуулах боломж нөхцөл бүрдсэн байна.	Аймгийн ЗДТГ, Хүдэр сумын ЗДТГ
247	24	АЗДҮАХ-ийн 3.2.14 АИТХТ-ын 2015 оны 117-р тогтоол	"Архидалттай тэмцэх аймгийн хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлж, явц үр дүнг тооцох	2015 оны жилийн эцсийн байдлаар 793 гэмт хэрэг бүртгэгдсэнээс 295 нь согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг байна.	Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэргийн гаралтыг 10-аас доошгүй хувиар бууруулсан байна.	Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэргийн гаралт буурч, иргэдийн аюулгүй тайван орчинд амьдрах нөхцөл бүрдсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Цагдаагийн Газар
248	25	АЗДҮАХ-ийн 3.2.14	Согтууруулах ундаа худалдах, үйлчлэх цэгүүдэд тавих	Аймгийн хэмжээнд архи, согтууруулах ундаагаар үйлчлэх	Мэргэжлийн хяналтын болон хууль сахиулах байгууллагуудтай	Согтууруулах ундааны хууль бус худалдааг таслан зогсоож, согтууруулах ундаа	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Хууль сахиулах

		хяналтыг чангатгаж, цэгийн тоог бууруулах бодлого баримталж, согтууруулах ундааны хууль бус худалдааг таслан зогсоох	зовшөөрөлтэй 393 газар ажиллаж байна.	хамтарсан шалгалт, урьдчилан сэргийлэх ажлыг тогтмолжуулж, согтууруулах ундааны хууль бус худалдааг таслан зогсооно.	худалдээлэх цэгийн тоог 5 хүртэл хувиар бууруулна.	байгууллагууд Хэвлэл мэдээллийн байгууллагууд
249	26	"Согтууруулах ундаа хэрэглэсэн, биеэ авч явах чадваргүй иргэдийг эрүүлжүүлэх асуудлыг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран судалж, санал боловсруулан холбогдох байгууллагад уламжлах	Согтууруулах ундаа хэрэглэсэн, биеэ авч явах чадваргүй иргэдийг эрүүлжүүлэх үйл ажиллагаа эрүүл мэндийн байгууллагад шилжсэнээр эмнэлгүүдэд ачаалал нэмэгдэж, эмнэлэг, цагдаагийн байгууллагуудын дунд үл ойлголцол бий болж байна.	Нөхцөл байдлын судалгаа талаар хийгдэж, санал, дүгнэлт боловсруулсан байна.	Санал дүгнэлтийг дээд шатны байгууллагад хүргүүлж, орон нутагт үүсч буй нөхцөл байдлын талаар мэдээлсэн байна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Цагдаагийн газар, Эрүүл мэндийн газар
250	27	Баянгол сумын Цагдаагийн хэсгийг тасаг болгох асуудлыг судалж, холбогдох байгууллагад санал уламжлах	Олон улсын чанартай төв зам дагуу байрладаг, гэмт хэрэг зөрчлийн тоо тогтмол буурдаггүй зэрэг ачаалал ихтэй байдаг.	Нөхцөл байдлын судалгаа, талаар хийж, санал дүгнэлт хийж, санал боловсруулсан байна.	Саналыг холбогдох байгууллагад уламжилна.	Аймаг, сумдын ЗДТГ, Цагдаагийн газар

_____оОо_____